

Gminny Program
Rewitalizacji
Gminy Korzenna
na lata **2025-2030**

Diagnoza delimitacyjna

Korzenna, 2024

Opracowanie:

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
Podstawa prawna	4
Charakterystyka gminy	6
2. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	7
Charakterystyka wyróżnionych obszarów porównawczych	8
Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	9
Wskaźniki społeczne	14
Wskaźniki gospodarcze	33
Wskaźniki środowiskowe	36
Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne	41
Wskaźniki techniczne	48
4. Podsumowanie analizy	53
5. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Korzenna	59
6. Spis tabeli i rysunków	63
6.1 Rysunki	63
6.2 Tabele	64

1. Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi podstawę do przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Korzenna na lata 2025-2030 (zwany dalej: GPR, Program), który jednocześnie jest kontynuacją procesu rewitalizacji w gminie Korzenna. Natomiast celem opracowania rzeczowej diagnozy delimitacyjnej jest identyfikacja występowania obszarów problemowych na terenie gminy.

Obowiązujący dotychczas GPR Gminy Korzenna na lata 2017-2022 został przyjęty drogą uchwały nr XXIV/237/2017 Rady Gminy Korzenna z dnia 10 marca 2017 r. Następnie, w celu oceny jego aktualności oraz stopnia realizacji programu (w szczególności realizacji przedsięwzięć i celów w nim zapisanych), przeprowadzono ewaluację programu w 2024 roku. W raporcie ewaluacyjnym wskazano, że należy kontynuować proces rewitalizacji w gminie Korzenna, ze względu na występujące nadal na jej terenie problemy społeczne oraz niezrealizowanie części przyjętych uprzednio założeń. Decyzję tą poparto potrzebą realizacji lub dokończenia zaplanowanych dotychczas działań rewitalizacyjnych, lub wypracowanie nowego katalogu przedsięwzięć, które przyczynią się do kontynuacji procesu rewitalizacji na terenie gminy Korzenna, odpowiadając na nowo- zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne. Wyniki niniejszych prac diagnostycznych stanowią zatem podstawę do weryfikacji zasadności kontynuacji działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze i mogą prowadzić do określenia nowego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy.

W niniejszym dokumencie zawarto ponowną analizę sytuacji wyjściowej w oparciu o katalog wskaźników przedstawiony w rozdziale pt. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego. Na podstawie diagnozy dokonano weryfikacji sytuacji problemowej w gminie z uwzględnieniem czynników społecznych oraz pozaspołecznych,

Podstawa prawna

Wszystkie działania związane z Gminnym Programem Rewitalizacji, w tym niniejsza diagnoza delimitacyjna, opracowywane są w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Wymieniony akt prawny definiuje najważniejsze pojęcia i terminy związane z procesem rewitalizacji oraz metodyką niniejszego opracowania. Poniżej zawarto najważniejsze hasła wraz z ich wyjaśnieniem pochodzącym ściśle z ustawy.

Rewitalizacja „*stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji*” (zgodnie z zapisami Art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji).

Interesariusze rewitalizacji to w szczególności:

- „1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28 z późn. zm.);
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa”.

Obszar zdegradowany (OZ) „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym” (zgodnie z Art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji).

W zapisach ustawy znajduje się również wyszczególnienie, że aby uznać obszar za zdegradowany, musi występować na nim co najmniej jedno negatywne zjawisko w sferach: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji (OR) jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację” (zgodnie z Art. 10. ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji).

Ponadto w zapisach ustawy istnieje warunek, który ogranicza powierzchnię obszaru rewitalizacji, a mianowicie nie może ona zajmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwana przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

Charakterystyka gminy

Korzenna to gmina wiejska położona w północnej części powiatu nowosądeckiego, w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego. W jej skład wchodzi 16 sołectw: Bukowiec, Janczowa, Jasienna, Koniuszowa, Korzenna, Lipnica Wielka, Łyczana, Łęka, Miłkowa, Mogilno, Niecew, Posadowa Mogilska, Siedlce, Słowikowa, Trzycierz oraz Wojnarowa. Korzenna sąsiaduje z gminami: Ciężkowice, Gródek nad Dunajcem oraz Zakliczyn od północy, Bobowa od wschodu, Grybów od południowego wschodu oraz Chełmiec od południowego zachodu.

Siedzibą władz samorządowych jest wieś Korzenna, usytuowana w części centralnej gminy. Gmina jak i jej siedziba, leżą w dolinie potoków Jasienianka (Wojnarówka) i Spólnik (Łyczanka) na Pogórzu Rożnowsko-Ciężkowickim. Największy udział w powierzchni gminy (ok. 71%) stanowią użytki rolne, a użytki leśne to około 21% jej obszarów. Korzenna jest gminą rolniczą, a zamieszkujący jej tereny rolnicy zajmują się głównie produkcją roślinną, zwierzęcą oraz sadownictwem. W gminie rozwijają się zakłady produkujące meble, materiały budowlane oraz piekarnie i ubojnie. Na terenie Korzennej działają także pojedyncze gospodarstwa agroturystyczne.

Układ komunikacyjny gminy Korzenna opiera się wyłącznie na siatce dróg powiatowych oraz gminnych. Przez jej tereny nie przebiega żadna linia kolejowa, czy drogi publiczne wyższej kategorii. W obrębie gminy, w pobliżu miejscowości Jasienna znajduje się trawiaste i oznakowane lądowisko o wymiarach pasa: 300 x 50 m¹ należące do Sądeckiego Ośrodka Szkolenia Lotniczego AERO-LACH Wiesław Szewczyk.

Gmina Korzenna jest atrakcyjna turystycznie między innymi pod względem przyrodniczym. Na jej terenach zlokalizowany jest rezerwat przyrody nieożywionej Diable Skały w Bukowcu (północna część gminy). Znajduje się w nim jaskinia Diabła Dziura w Bukowcu, z którą związanych jest wiele legend ludowych oraz liczne głazy skalne o różnych kształtach, które stanowią ścianki ćwiczeniowe dla miłośników wspinaczki. Z kolei na drugim końcu gminy (południowa granica), w Mogilnie znajduje się rezerwat leśny Cisy, położony na stoku Jodłowej Góry (651 m n.p.m.). Porastające okoliczne wzgórza lasy przyciągają co roku grzybiarzy, myśliwych w sezonie polowań oraz amatorów zbierania wspaniałych, zdrowych jagód.

¹ Źródło: <http://aerolach.pl/ladowisko-jasienna/> [data dostępu: 24.09.2024 r.]

2. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

Definicje przedstawione w poprzednim rozdziale, stanowią punkt wyjścia do opracowania i zastosowania odpowiedniej metodyki wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W związku z tym podstawą przyjętej metodologii stała się analiza mierzalnych zmiennych, które przedstawiają klarownie sytuację gminy Korzenna w pięciu sferach (sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej).

W celu przeprowadzenia rzetelnej diagnozy delimitacyjnej zastosowano dwa ujęcia: statystyczne oraz przestrzenne. W pierwszym ujęciu diagnozy delimitacyjnej, poddano interpretacji dane statystyczne zwane również danymi zastanymi. Zgromadzenie rzetelnych i przydatnych materiałów jest ważne w celu ich późniejszej selekcji. W ten sposób wyodrębniono najbardziej kluczowe informacje obejmujące źródła danych uznane za istotne dla procesu badawczego. Dopiero po otrzymaniu wyselekcjonowanych danych, przeprowadzona została właściwa analiza.

W drugim ujęciu diagnozy delimitacyjnej podzielono teren gminy na jednostki statystyczne. Następnym etapem ujęcia przestrzennego było wybranie zmiennych (kryteriów delimitacyjnych) i przeprowadzenie analizy wskaźnikowej dla każdego z wyżej wymienionych obszarów porównawczych. Umożliwiło to wskazanie obszaru zdegradowanego, a więc obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk we wszystkich pięciu sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej).

Ostatecznie spośród obszarów zdegradowanych wyodrębniono obszar rewitalizacji z uwzględnieniem ustawowych wskaźników obligatoryjnych dotyczących powierzchni oraz ludności.

GPR Gminy Korzenna na lata 2017-2022

Warto wspomnieć, że w 2017 roku wyznaczono w gminie Korzenna sześć podobszarów rewitalizacji, które położone były w sześciu różnych sołectwach. Wśród nich znalazły się: Bukowiec, Jasienna, Korzenna, Lipnica Wielka, Posadowa Mogilska oraz Wojnarowa.

W diagnozie delimitacyjnej z 2017 roku, poza zidentyfikowanymi zjawiskami kryzysowymi zwrócono również uwagę na występujące w poszczególnych podobszarach rewitalizacji lokalne potencjały. Czynniki te zostały zidentyfikowane w oparciu o analizę wskaźnikową oraz opinie mieszkańców gminy.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji w Gminie Korzenna wynosiła 166,6 ha (1,56% powierzchni Gminy Korzenna), a zamieszkiwany był przez 745 osób (5,16% mieszkańców Gminy Korzenna).

OZ jak i OR zostały wyznaczone drogą uchwały nr XIX/185/2016 Rady Gminy Korzenna z dnia 28 października 2016 roku, a następnie zmienione uchwałą nr XXV/308/2020 Rady Gminy Korzenna z dnia 17 grudnia 2020 roku.

Charakterystyka wyróżnionych obszarów porównawczych

Obszar gminy Korzenna podzielono na jednostki statystyczne z uwzględnieniem jej administracyjnego podziału na sołectwa. W związku z tym wyróżniono 16 podobszarów porównawczych, które przedstawia poniższa tabela wraz z uwzględnieniem ich powierzchni oraz liczby mieszkańców. Dane te zostały odniesione procentowo do wartości dla całej gminy.

Tabela 1. Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji

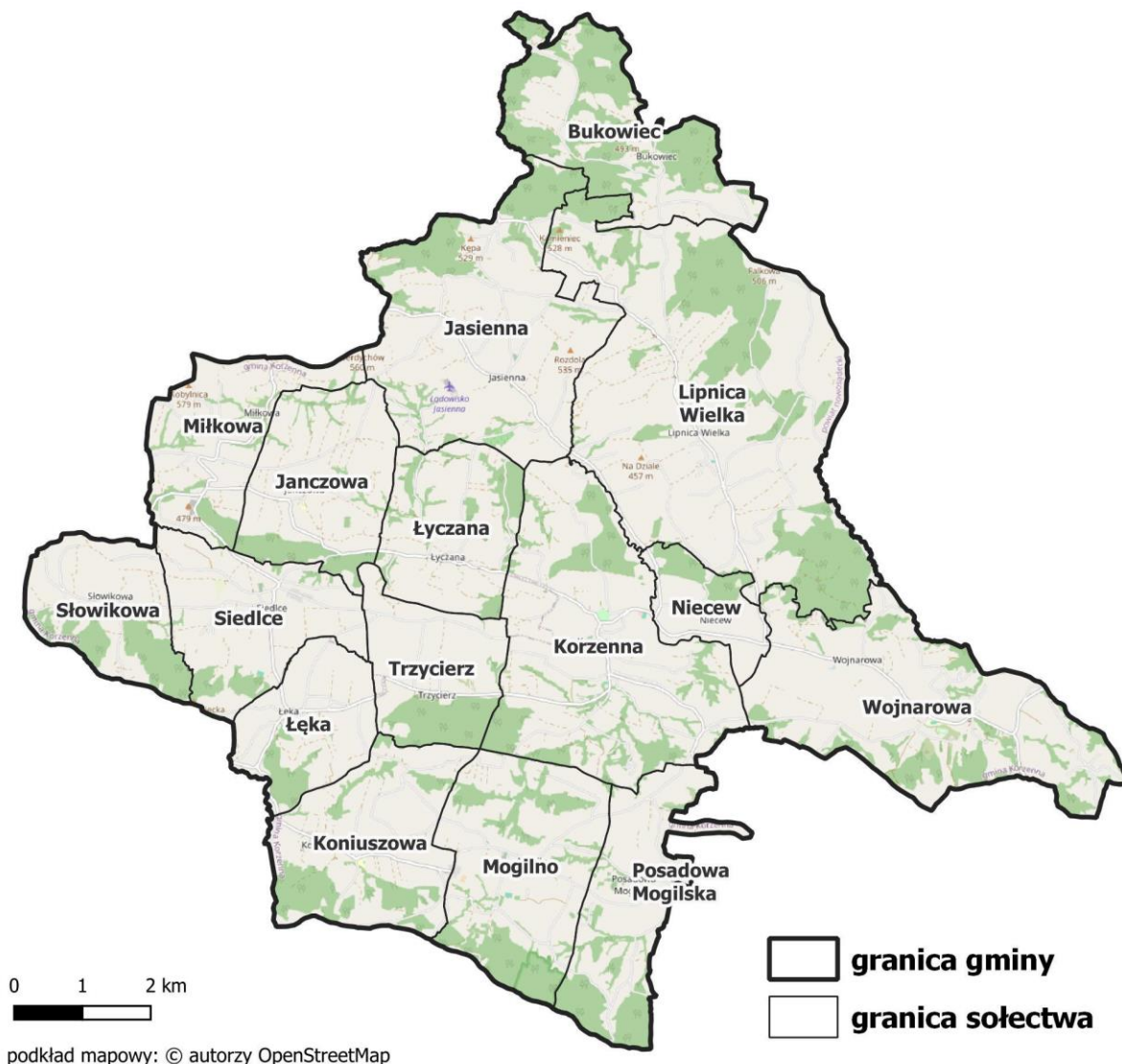
Obszar Nr	Nazwa obszaru	Powierzchnia [ha]	Udział % powierzchni	Liczba ludności	Udział % ludności
1	Bukowiec	617	5,8%	256	1,7%
2	Janczowa	521	4,9%	587	3,9%
3	Jasienna	1 040	9,7%	1 081	7,3%
4	Koniuszowa	604	5,6%	1 360	9,1%
5	Korzenna	1 099	10,3%	2 299	15,4%
6	Lipnica Wielka	1 860	17,4%	1 947	13,1%
7	Łęka	360	3,4%	767	5,1%
8	Łyczana	449	4,2%	512	3,4%
9	Miłkowa	446	4,2%	622	4,2%
10	Mogilno	684	6,4%	1 085	7,3%
11	Niecew	207	1,9%	286	1,9%
12	Posadowa Mogilska	499	4,7%	813	5,5%
13	Siedlce	503	4,7%	940	6,3%
14	Słowikowa	394	3,7%	290	1,9%
15	Trzycierz	391	3,7%	538	3,6%
16	Wojnarowa	1 015	9,5%	1 514	10,2%
GMINA KORZENNA		10 691	100,0%	14897	100,0%

Źródło danych: opracowanie własne

Warto zwrócić uwagę, że zawarte w tabeli dane jednostek będą mieć znaczący wpływ na wyniki poszczególnych wskaźników omówionych w niniejszym dokumencie. Sołectwem o największej powierzchni jest Lipnica Wielka, a najmniejszą powierzchnią charakteryzuje się jednostka Niecew. Największa część liczby ludności zamieszkuje obszar Korzenna, z kolei najmniejszą liczbą mieszkańców charakteryzuje się sołectwo Bukowiec.

Poniższa grafika prezentuje podział gminy Korzenna na wskazane obszary porównawcze.

Rysunek 1. Podział Gminy Korzenna na obszary porównawcze

Źródło danych: opracowanie własne

Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Zgodnie z przyjętą metodologią przeprowadzenia diagnozy delimitacyjnej, kolejnym krokiem opracowania było wyselekcjonowanie odpowiednich zmiennych. Właściwe wskaźniki do analizy charakteryzuje to, że w konkretny sposób różnicują obszary porównawcze, wskazując czy na ich terenach występuje sytuacja kryzysowa czy też nie. Poniżej w formie zestawienia tabelarycznego przedstawiono opracowany katalog X zmiennych.

Do każdego wybranego wskaźnika dołączono jego opis metodologiczny oraz źródło danych. Co więcej, katalog został podzielony na odpowiednie sfery, z kolei w prawej kolumnie znajduje się wskazanie, czy dana zmienna to stymulanta czy destymulanta. Wynika to z tego, czy wysoka wartość wskaźnika świadczy o rozwoju obszaru gminy (stymulanta) czy też o występowaniu zjawiska kryzysowego (destymulanta).

Tabela 2. Katalog wskaźników - kryteria delimitacji

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik dotyczący aspektu demograficznego. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą urodzeń i zgonów na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Stymulanta
	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik badający różnicę między napływem a odpływem ludności z danego obszaru w określonym czasie. Wskaźnik obliczony jako różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań na danym obszarze, podawany w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Stymulanta
	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik wyrażony w procentach jako stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (wiek 0-17 lat oraz 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn) do liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet i 18-64 lata w przypadku mężczyzn). Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Destymulanta
	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu	Destymulanta
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik odnoszący się do liczby bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Zmienna policzona jako liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadających na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu	Destymulanta
	Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik dotyczący liczby bezrobotnych w strukturze ludności. Zmienna policzona jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.	

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
SFERA SPOŁECZNA		Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu	
	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennej	Destymulanta
	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia. Zmienna wyrażona liczbą udzielonych świadczeń stałych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennej	Destymulanta
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby osób z niepełnosprawnością, które pobierają świadczenia ze względu na niepełnosprawność w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennej	Destymulanta
	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna przedstawiana jako liczba zdarzeń zakwalifikowanych jako przestępstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu	Destymulanta
	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu	Destymulanta
	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji pozarządowych do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Stymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
SFERA GOSPODARCZA	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. Źródło danych: https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta
	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta
SFERA ŚRODOWISKOWA	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych przypadająca na jednego mieszkańca [kg/mieszkańca]	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Stare Kurowo. Wartość wskaźnika wyrażona została w kg przypadających na jednego mieszkańca gminy. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Destymulanta
	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków mieszkalnych w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Destymulanta
	Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach, wyrażany jest w postaci wartości stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 Źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Dostępność do punktów usług publicznych)	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic przypadających na 1000 mieszkańców obszaru (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Stymulanta
	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących stosunek liczby terenów rekreacyjnych do powierzchni jednostki ogółem. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Stymulanta
	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazuje dostępność przystanków komunikacji publicznej w poszczególnych obszarach. Wyrażony jest on jako wartość procentowa wszystkich przystanków w gminie.	Stymulanta

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	KRYZYS (S/D)
		Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	
	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną wegetację. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
SFERA TECHNICZNA	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik odnoszący się do liczby zabytków oraz pomników przyrody na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Destymulanta
	Udział obiektów wymagających termomodernizacji	Wskaźnik odnoszący się do termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Destymulanta
	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Gminy Korzenna	Destymulanta

Źródło danych: opracowanie własne

W poniższych rozdziałach, zgodnie z przyjętą w dokumencie metodyką, przeprowadzono rzetelną analizę zmiennych, która przedstawiona została z podziałem na sfery, w formie szczegółowych opisów, w ujęciu tabelarycznym oraz w postaci diagramów mapowych.

3. Diagnoza obszaru zdegradowanego

Wskaźniki społeczne

Pierwszą analizowaną sferą została ta, która jest najistotniejsza z punktu widzenia ustawy². Między innymi dlatego, że podejmowane działania rewitalizacyjne powinny bezpośrednio wpływać na poprawę jakości życia lokalnej społeczności. Co więcej zmienne w sferze społecznej zawierają w sobie najważniejsze dane, a ich analiza pozwala na zidentyfikowanie problemów i niekorzystnych procesów społecznych pojawiających się na poszczególnych obszarach. Wykorzystane w diagnozie delimitacyjnej gminy Korzenna wskaźniki określają: atrakcyjność osiedleńczą obszarów, kwestie dotyczące bezrobocia, skalę korzystania z pomocy społecznej, bezpieczeństwo publiczne w gminie oraz aktywność mieszkańców.

Pierwszy z analizowanych wskaźników to przyrost naturalny, który opisuje sytuację demograficzną gminy Korzenna. Jest on wyrażony różnicą liczby urodzeń i liczby zgonów, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2023 r. w gminie Korzenna liczba urodzeń wyniosła 179, natomiast liczba zgonów była równa 111, co przełożyło się na wartość przyrostu naturalnego w wysokości 68. Wartość zmiennej na 1000 mieszkańców dla gminy przyjęła poziom 4,6. Sytuację negatywną, która oznacza wartość wskaźnika niższa niż dla gminy, odnotowano w przypadku 10 z 16 jednostek porównawczych. Wśród nich połowa wyniosła wartość ujemną, a w tym sołectwa: Bukowiec, Janczowa, Niecew, Trzycierz oraz Słowikowa, dla którego wartość analizowanej zmiennej osiągnęła najniższą wartość w gminie równą -6,9. Dodatkowo wartości, wskazujące na wzrost populacji, zaobserwowano w 6 sołectwach, spośród których najwyższe odnotowano w Lipnica Wielka (11,8). Również w tej jednostce stwierdzono największy potencjał demograficzny w gminie, ze zmianą w wysokości 23.

Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców

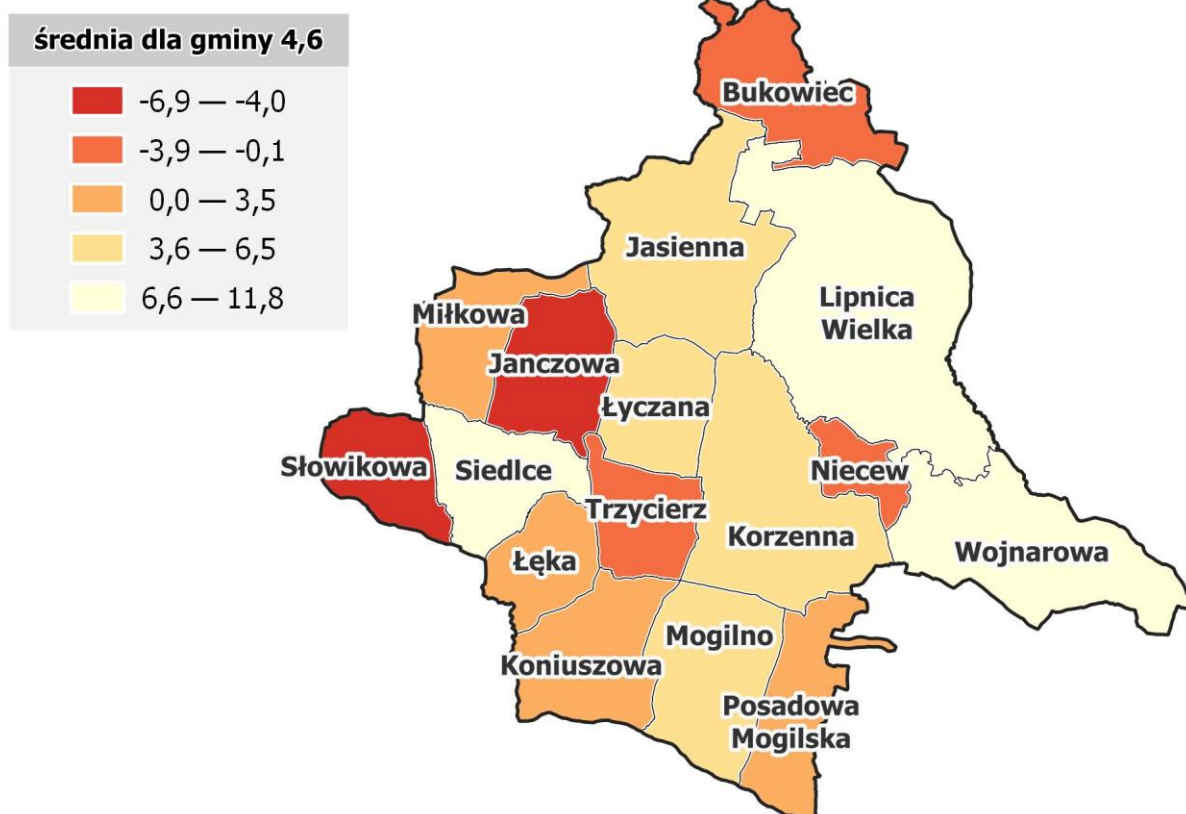
Nr	Nazwa obszaru	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
1	Bukowiec	4	5	-1	256	-3,9
2	Janczowa	6	10	-4	587	-6,8
3	Jasienna	13	6	7	1 081	6,5
4	Koniuszowa	15	12	3	1 360	2,2
5	Korzenna	27	12	15	2 299	6,5
6	Lipnica Wielka	35	12	23	1 947	11,8
7	Łęka	8	6	2	767	2,6

² Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Nr	Nazwa obszaru	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
8	Łyczana	6	4	2	512	3,9
9	Miłkowa	5	3	2	622	3,2
10	Mogilno	11	6	5	1 085	4,6
11	Niecew	3	4	-1	286	-3,5
12	Posadowa Mogilska	6	5	1	813	1,2
13	Siedlce	14	7	7	940	7,4
14	Słowikowa	4	6	-2	290	-6,9
15	Trzycierz	4	5	-1	538	-1,9
16	Wojnarowa	18	8	10	1 514	6,6
GMINA KORZENNA		179	111	68	14 897	4,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Korzenna

Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Drugi wskaźnik obrazujący sytuację demograficzną gminy przedstawia zjawisko migracji ludności. Jeśli przyjmuje on wartość ujemną oznacza to, że w gminie występuje depopulacja. Natomiast dodatni wynik świadczy o korzystnej sytuacji osiedleńczej gminy Korzenna. Zmienną wyrażono poprzez stosunek liczby zameldowań do wymeldowań przypadających na rok 2023 w odniesieniu do 1000 mieszkańców.

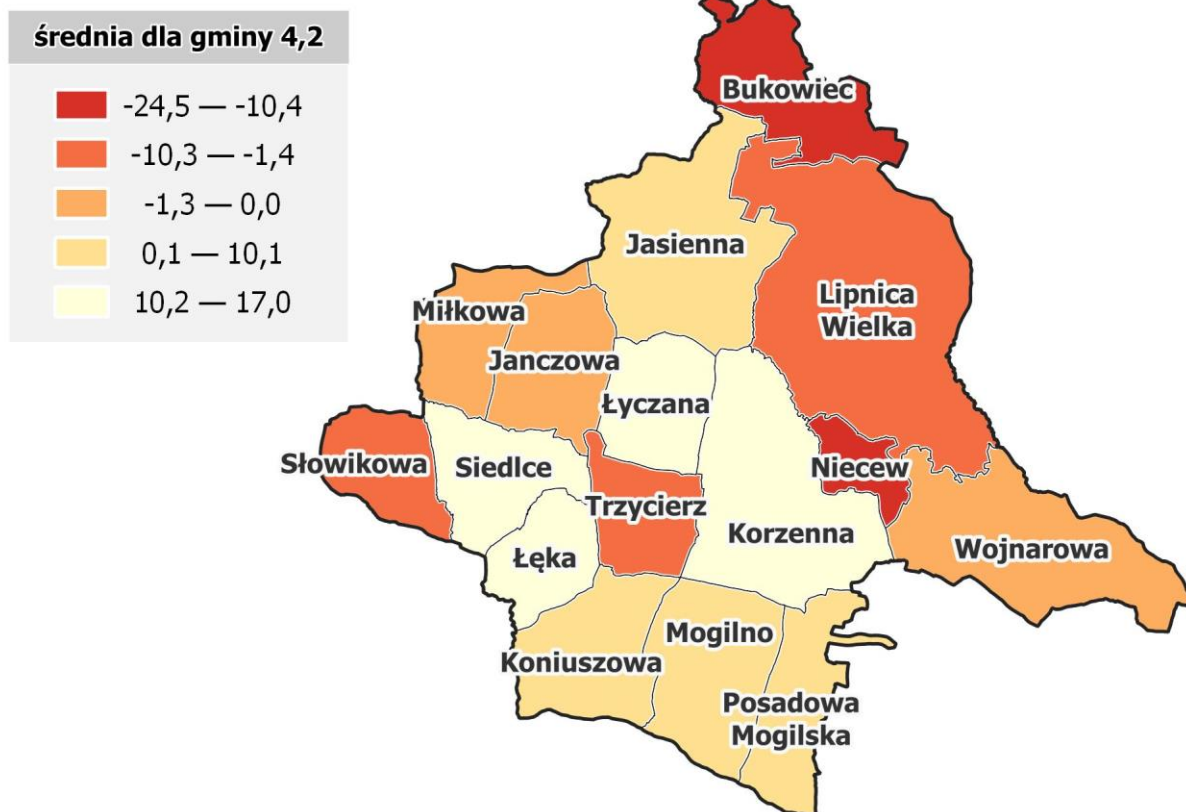
W badanym okresie w gminie Korzenna zameldowało się 360 osób a wymeldowało 298. Oznacza to, że saldo migracji jest równe 6, a w odniesieniu do liczby mieszkańców uzyskano wartość wskaźnika na poziomie 4,2. Podobnie jak w przypadku poprzedniej zmiennej, sytuację negatywną odnotowano w 10 z 16 jednostek porównawczych, a wśród nich znajduje się 6 obszarów z wartością ujemną. Najniższy wynik wskaźnika w gminie wyniósł -24,5, a charakteryzuje sołectwo Nicew. Jego tereny cechuje największy spadek liczby ludności, co może wskazywać na niską atrakcyjność osiedleńczą. Wpływ na to zjawisko może mieć mała dostępność mieszkań, ich niski standard lub/i negatywne uwarunkowanie społeczne. Pozytywnie wyróżniającym się obszarem na tle pozostałych jest sołectwo Siedlce, gdzie zaobserwowano najwyższy dodatni wynik zmiennej o wartości 17,0.

Tabela 4. Saldo migracji na 1000 mieszkańców

Nr	Nazwa obszaru	Liczba zameldowań	Liczba wymeldowań	Saldo migracji	Liczba mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
1	Bukowiec	4	10	-6	256	-23,4
2	Janczowa	17	17	0	587	0,0
3	Jasienna	24	21	3	1 081	2,8
4	Koniuszowa	25	20	5	1 360	3,7
5	Korzenna	63	37	26	2 299	11,3
6	Lipnica Wielka	42	45	-3	1 947	-1,5
7	Łęka	20	9	11	767	14,3
8	Łyczana	17	10	7	512	13,7
9	Miłkowa	11	11	0	622	0,0
10	Mogilno	31	20	11	1 085	10,1
11	Nicew	7	14	-7	286	-24,5
12	Posadowa Mogilska	18	10	8	813	9,8
13	Siedlce	35	19	16	940	17,0
14	Słowikowa	6	9	-3	290	-10,3
15	Trzycierz	8	13	-5	538	-9,3
16	Wojnarowa	32	33	-1	1 514	-0,7
GINA KORZENNA		360	298	62	14 897	4,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Korzenna

Rysunek 3. Saldo migracji na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Trzecią zmienną ze sfery społecznej jest obciążenie demograficzne, czyli stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. W Polsce za ludność w wieku nieprodukcyjnym uznaje się osoby w wieku przedprodukcyjnym (od 0 do 17 lat) oraz osoby w wieku poprodukcyjnym (więcej niż 60 dla kobiet oraz więcej niż 65 dla mężczyzn). Adekwatnie za wiek produkcyjny uznaje się w przypadku kobiet – między 18 a 59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18 a 64 rokiem.

Wysoka wartość wskaźnika obciążenia demograficznego oznacza wysokie obciążenie przypadające na osoby w wieku produkcyjnym. Oznacza to, że na każdą pracującą osobę przypada coraz więcej osób niepracujących. W tym przypadku osoby w wieku produkcyjnym muszą wygenerować środki na pokrycie potrzeb całej społeczności. Co więcej, im mniej osób w wieku produkcyjnym w danej społeczności, tym społeczność ta może mieć większe trudności z zabezpieczeniem środków na swoje funkcjonowanie.

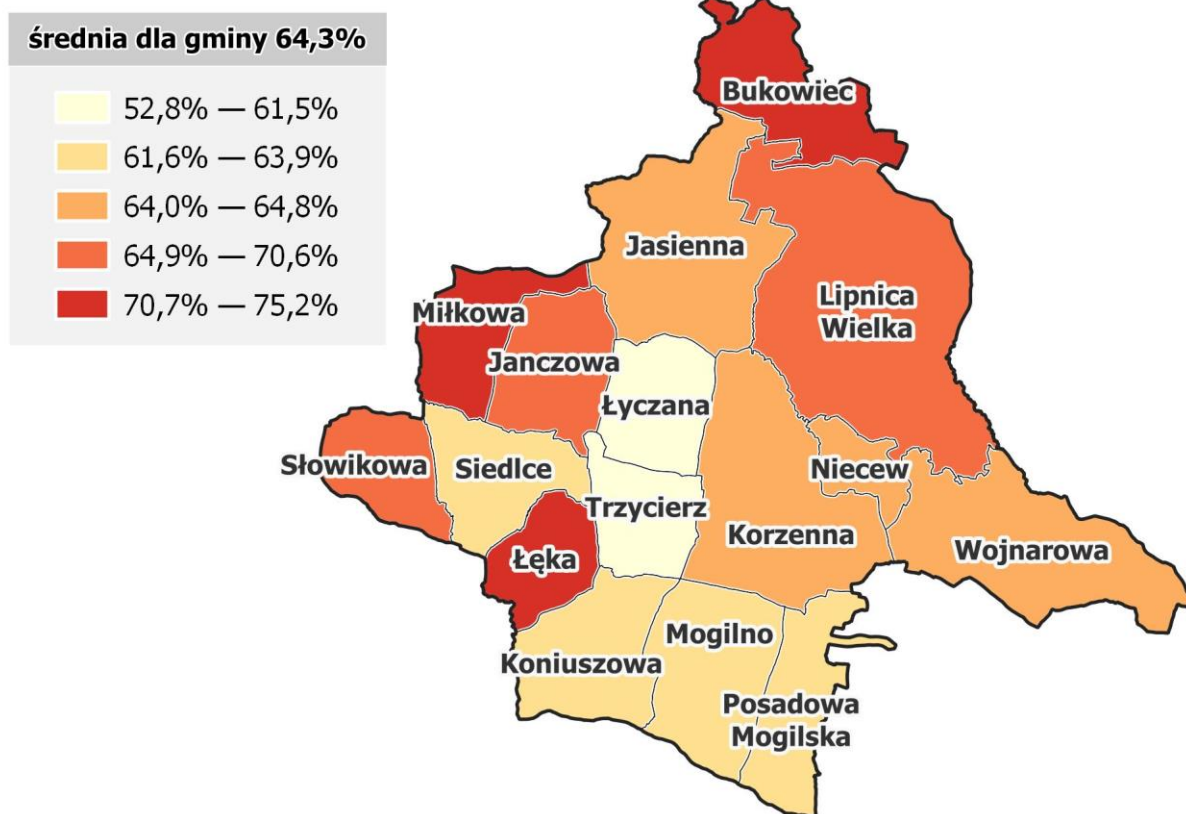
W gminie Korzenna w badanym okresie było 5 830 mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym, którzy stanowili 64,3% mieszkańców w wieku produkcyjnym (9 067). Wskaźnik obciążenia demograficznego przyjął korzystną wartość poniżej poziomu gminy w 8 jednostkach porównawczych, a wśród nich najniższą odnotowano w sołectwie Łyczana (52,8%). W trzech obszarach porównawczych wartość obciążenia demograficznego przekroczyła 70% i są to: Bukowiec (70,7%), Łęka (73,1%) oraz Miłkowa, gdzie najwyższa wartość wskaźnika równa 75,2% świadczy o sytuacji kryzysowej.

Tabela 5. Obciążenie demograficzne

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Obciążenie demograficzne
1	Bukowiec	106	150	70,7%
2	Janczowa	239	348	68,7%
3	Jasienna	425	656	64,8%
4	Koniuszowa	521	839	62,1%
5	Korzenna	898	1 401	64,1%
6	Lipnica Wielka	770	1 177	65,4%
7	Łęka	324	443	73,1%
8	Łyczana	177	335	52,8%
9	Miłkowa	267	355	75,2%
10	Mogilno	416	669	62,2%
11	Niecew	112	174	64,4%
12	Posadowa Mogilska	310	503	61,6%
13	Siedlce	365	575	63,5%
14	Słowikowa	117	173	67,6%
15	Trzycierz	192	346	55,5%
16	Wojnarowa	591	923	64,0%
GMINA KORZENNA		5 830	9 067	64,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Korzenna

Rysunek 4. Obciążenie demograficzne

Źródło: opracowanie własne

Kolejny z analizowanych wskaźników opisuje sytuację bezrobocia w gminie, a przedstawia liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Dane wykorzystane w analizie pozyskane zostały z Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Sączu.

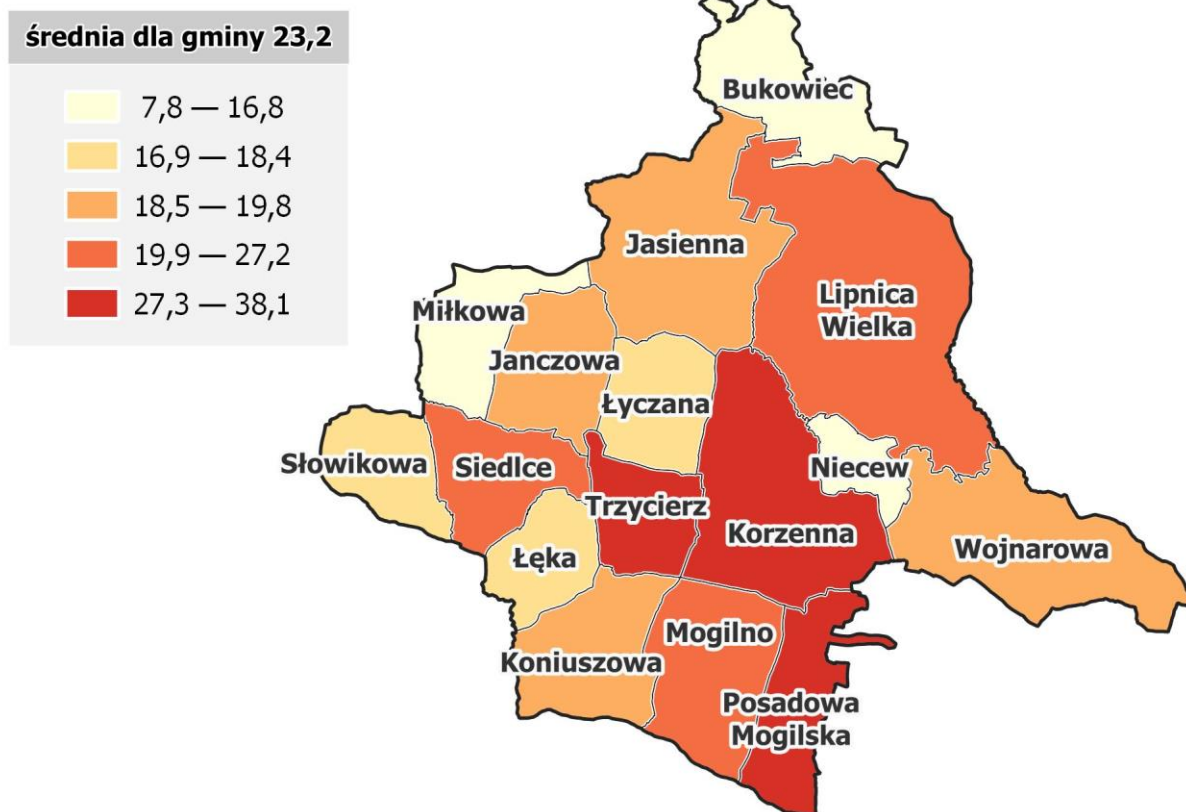
W badanym okresie w gminie Korzenna jako bezrobotne zarejestrowanych było 346 osób, co przełożyło się na wartość zmiennej dla gminy w wysokości 23,2 osób na 1000 mieszkańców. Wskaźnik powyżej tego poziomu, a więc przedstawiający sytuację negatywną, odnotowano na terenie 5 sołectw: Korzenna, Lipnica Wielka, Posadowa Mogilska, Słowikowa oraz Trzycierz. W ich obszarach zarejestrowana jest połowa ze wszystkich bezrobotnych w gminie (łącznie 184 osoby). Wśród nich znajduje się także jednostka z najwyższą wartością zmiennej w gminie równą 43,1 bezrobotnych na 1000 mieszkańców, a jest nią sołectwo Posadowa Mogilska. Natomiast najbardziej korzystna sytuacja, gdzie wartość wskaźnika jest najniższa, charakteryzuje obszar Bukowiec (7,8).

Tabela 6. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców
1	Bukowiec	256	2	7,8
2	Janczowa	587	13	22,1
3	Jasienna	1 081	11	10,2
4	Koniuszowa	1 360	28	20,6
5	Korzenna	2 299	78	33,89
6	Lipnica Wielka	1 947	51	26,2
7	Łęka	767	12	15,6
8	Łyczana	512	9	17,6
9	Miłkowa	622	10	16,1
10	Mogilno	1 085	24	22,1
11	Niecew	286	3	10,5
12	Posadowa Mogilska	813	35	43,1
13	Siedlce	940	20	21,3
14	Słowikowa	290	7	24,1
15	Trzycierz	538	13	24,2
16	Wojnarowa	1 514	30	19,8
GINA KORZENNA		14 897	346	23,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu

Rysunek 5. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

W celu oceny skali występowania zjawiska bezrobocia zbadano również liczbę osób długotrwale bezrobotnych. Mieszkańcy długotrwale bezrobotni to „osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy³”.

W gminie Korzenna w badanym okresie zarejestrowanych było 177 osób pozostających na długotrwałym bezrobociu. Liczba ta stanowi połowę osób bezrobotnych w ogóle. Oznacza to także, że wartość zmiennej wyniosła dla gminy 11,9. Większą niż ta wartość, omawiany wskaźnik przyjęt na 4 spośród 16 obszarów porównawczych (Korzenna, Lipnica Wielka, Mogilno oraz Posadowa Mogilska). Wśród nich sytuację kryzysową odnotowano na terenie sołectwa Posadowa Mogilska (28,3). Z kolei najniższą wartość wskaźnika zaobserwowano w jednostce Łyczana, gdzie na 1000 mieszkańców przypadają 2 osoby długotrwale bezrobotne (choć zarejestrowana jest tylko 1).

Tabela 7. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	2	7,8

³ Według definicji BDL GUS

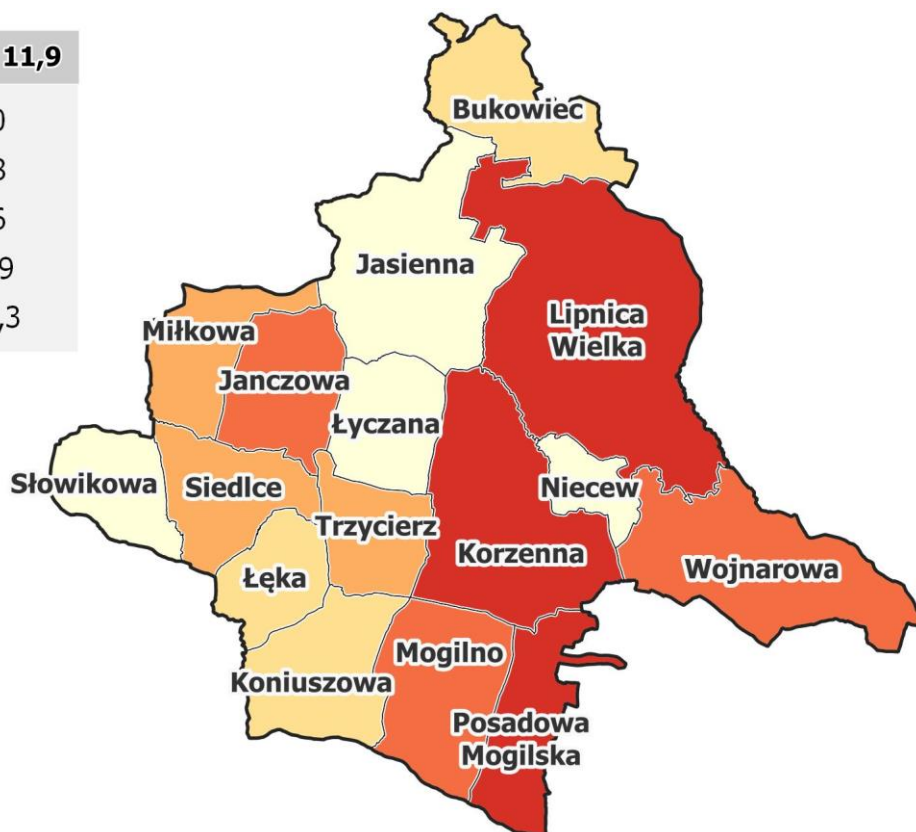
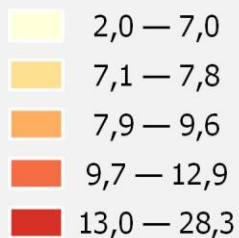
<https://stat.gov.pl/metainformacje/sownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystycepublicznej/2389,pojecie.htm>

2.	Janczowa	587	7	11,9
3.	Jasienna	1 081	4	3,7
4.	Koniuszowa	1 360	10	7,4
5.	Korzenna	2 299	45	19,6
6.	Lipnica Wielka	1 947	27	13,9
7.	Łęka	767	6	7,8
8.	Łyczana	512	1	2,0
9.	Miłkowa	622	6	9,6
10.	Mogilno	1 085	14	12,9
11.	Niecew	286	2	7,0
12.	Posadowa Mogilska	813	23	28,3
13.	Siedlce	940	9	9,6
14.	Słowikowa	290	1	3,4
15.	Trzycierz	538	5	9,3
16.	Wojnarowa	1 514	15	9,9
GMINA KORZENNA		14 897	177	11,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu

Rysunek 6. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców.

średnia dla gminy 11,9

Źródło: opracowanie własne

Następny z analizowanych wskaźników również dotyczy zjawiska bezrobocia, lecz przedstawia udział bezrobotnych zarejestrowanych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Wiek produkcyjny został już omówiony w ramach wskaźnika obciążenia demograficznego. Dla przypomnienia jest to przedział wieku pomiędzy 18 a 64 rokiem życia dla mężczyzn oraz między 18 a 59 lat dla kobiet.

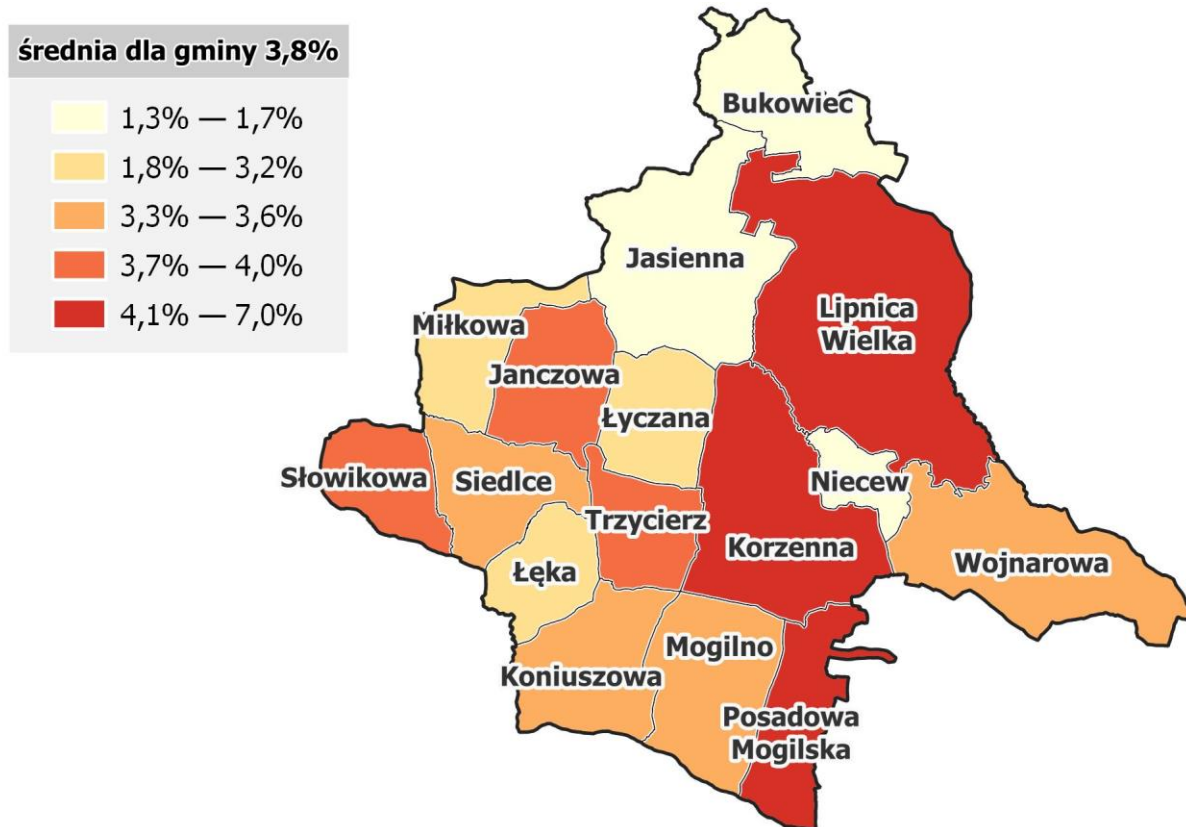
W gminie Korzenna w badanym okresie mieszkało 9 067 osób w wieku produkcyjnym oraz 346 osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Wskaźnik udziału bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł więc w całej gminie 3,8%. Dla 4 obszarów wartość omawianej zmiennej przyjmuje bardziej niekorzystną wartość, przekraczającą poziom dla gminy (Korzenna, Lipnica Wielka, Posadowa Mogilska oraz Słowikowa). Najwyższy wynik świadczący o kryzysie odnotowano po raz kolejny w sołectwie Posadowa Mogilska (7,0%). Z kolei spośród 3 jednostek o najniższym udziale bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (Jasienna oraz Niecew), najbardziej korzystną sytuację odnotowano w sołectwie Bukowiec (1,3%).

Tabela 8. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
1.	Bukowiec	150	2	1,3%
2.	Janczowa	348	13	3,7%
3.	Jasienna	656	11	1,7%
4.	Koniuszowa	839	28	3,3%
5.	Korzenna	1 401	78	5,6%
6.	Lipnica Wielka	1 177	51	4,3%
7.	Łęka	443	12	2,7%
8.	Łyczana	335	9	2,7%
9.	Miłkowa	355	10	2,8%
10.	Mogilno	669	24	3,6%
11.	Niecew	174	3	1,7%
12.	Posadowa Mogilska	503	35	7,0%
13.	Siedlce	575	20	3,5%
14.	Słowikowa	173	7	4,0%
15.	Trzycierz	346	13	3,8%
16.	Wojnarowa	923	30	3,3%
GMINA KORZENNA		9 067	346	3,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu

Rysunek 7. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Źródło: opracowanie własne

Kluczowymi interesariuszami procesu rewitalizacji są mieszkańcy gminy, którzy borykają się z problemami społecznymi i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Dlatego kolejnym omawianym zagadnieniem w sferze społecznej zostały usługi publiczne związane z pomocą społeczną. Na terenie gminy Korzenna takie usługi zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennej. Analiza udostępnionych przez OPS danych umożliwiła ocenę zakresu występujących problemów społecznych oraz oszacowanie odsetka mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Jako pierwsze w wybranym zakresie zbadano liczbę klientów OPS na 1000 mieszkańców. W badanym okresie w gminie Korzenna odnotowano 1 685 osób będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej. W stosunku do 1000 mieszkańców otrzymano wskaźnik o wartości 113,1. Spośród 5 obszarów o wyniku wyższym od gminy (kryzysowym) wyróżnia się sołectwo Jasienna, gdzie przyjął on wartość 222,9. Jest to najmniej korzystna sytuacja w gminie, zwłaszcza w porównaniu do jednostki o najniższym wyniku zmiennej 41,4 zaobserwowanej na terenie sołectwa Słowikowa.

Tabela 9. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców.

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	53	207,0

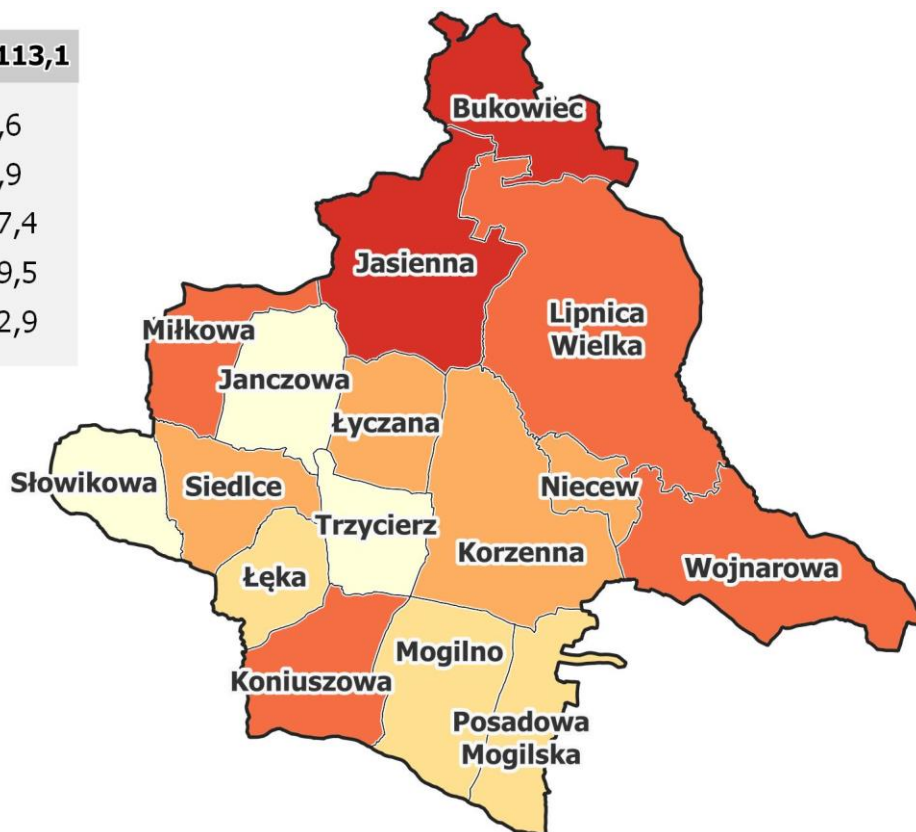
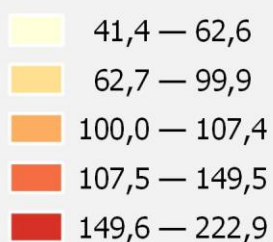
DIAGNOZA DELIMITACYJNA

2.	Janczowa	587	25	42,6
3.	Jasienna	1 081	241	222,9
4.	Koniuszowa	1 360	176	129,4
5.	Korzenna	2 299	243	105,7
6.	Lipnica Wielka	1 947	291	149,5
7.	Łęka	767	54	70,4
8.	Łyczana	512	55	107,4
9.	Miłkowa	622	70	112,5
10.	Mogilno	1 085	68	62,7
11.	Niecew	286	20	69,9
12.	Posadowa Mogilska	813	71	87,3
13.	Siedlce	940	94	100,0
14.	Słowikowa	290	12	41,4
15.	Trzycierz	538	25	46,5
16.	Wojnarowa	1 514	187	123,5
GMINA KORZENNA		14 897	1 685	113,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennie

Rysunek 8. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców.

średnia dla gminy 113,1

Źródło: opracowanie własne

Następnie badaniu poddano liczbę udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców. Warto zauważyć, że wysokie zapotrzebowanie na usługi opieki społecznej może świadczyć o złej sytuacji życiowej mieszkańców, związanej z: ubóstwem, niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą, bądź występowaniem zjawisk takich jak przemoc w rodzinie czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

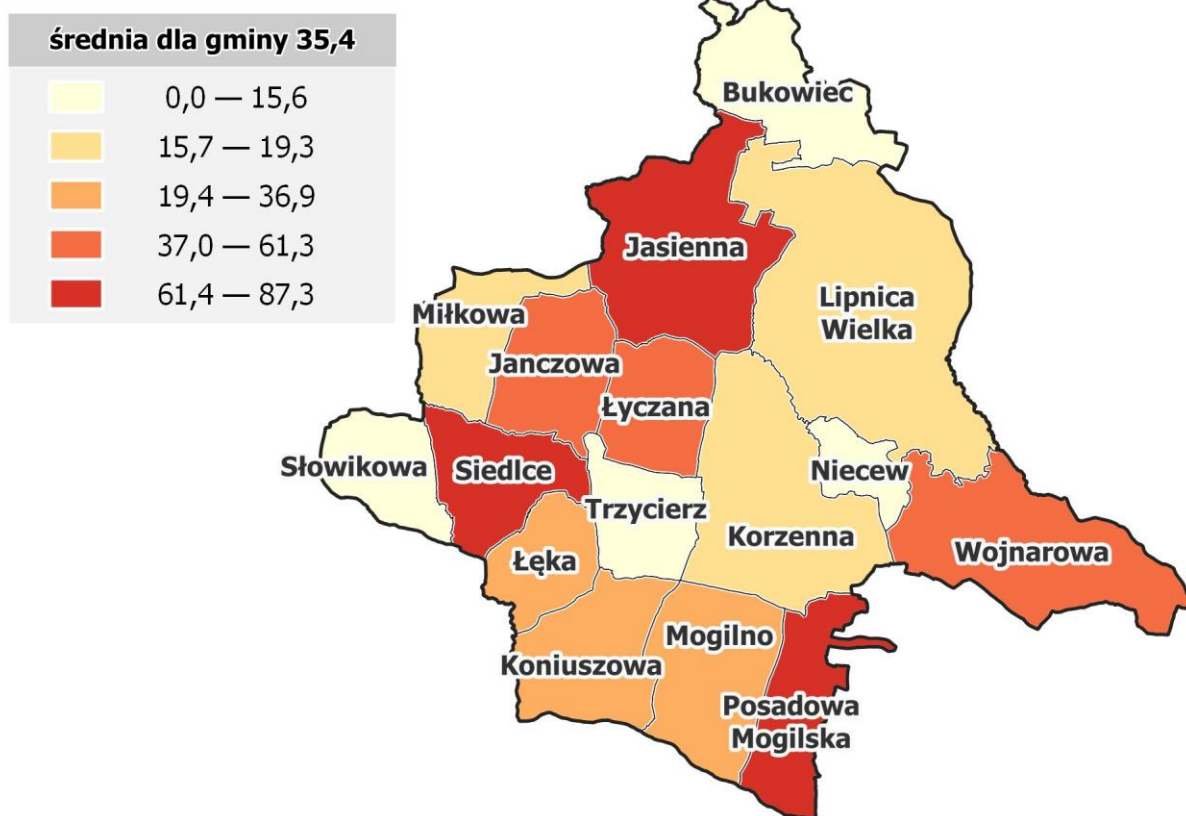
W gminie Korzenna w badanym okresie udzielono 527 świadczeń stałych. Wartość wskaźnika dla całej gminy po przeliczeniu na 1000 mieszkańców osiąga zatem poziom 35,4. Szczególnie wysokie zapotrzebowanie na pomoc społeczną zaobserwowano na siedmiu obszarach, spośród których najwyższe odnotowano w jednostkach: Jasienna (82,3) oraz Posadowa Mogilska (87,3). Najlepiej sytuacja kształtowała się w sołectwach, gdzie nie udzielono żadnych świadczeń a wartość wskaźnika osiągnęła poziom zerowy. Wśród nich znajduje się Słowikowa oraz Trzycierz.

Tabela 10. Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń stałych	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	4	15,6
2.	Janczowa	587	36	61,3
3.	Jasienna	1 081	89	82,3
4.	Koniuszowa	1 360	37	27,2
5.	Korzenna	2 299	37	16,1
6.	Lipnica Wielka	1 947	33	16,9
7.	Łęka	767	20	26,1
8.	Łyczana	512	31	60,5
9.	Miłkowa	622	12	19,3
10.	Mogilno	1 085	40	36,9
11.	Niecew	286	2	7,0
12.	Posadowa Mogilska	813	71	87,3
13.	Siedlce	940	59	62,8
14.	Słowikowa	290	0	0,0
15.	Trzycierz	538	0	0,0
16.	Wojnarowa	1 514	56	37,0
GINA KORZENNA		14 897	527	35,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennie

Rysunek 9. Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Ostatni wskaźnik w zakresie pomocy społecznej bada sytuację osób ze szczególnymi potrzebami, a dokładnie przedstawia liczbę osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców. W ramach rewitalizacji konieczne jest zapewnienie równego dostępu do usług i możliwości uczestnictwa społecznego osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Mówią o tym zapisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W badanym okresie w gminie Korzenna odnotowano 116 osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność, co w stosunku do 1000 mieszkańców wynosi 7,8. Spośród 6 jednostek, na których wartość wskaźnika przekracza poziom gminy, wyróżnia się sołectwo Jasienna z najniekorzystniejszym wynikiem zmiennej równym 16,7. Natomiast sytuacja odwrotna charakteryzuje obszar porównawczy Słowikowa, gdzie liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców jest równa 0,0.

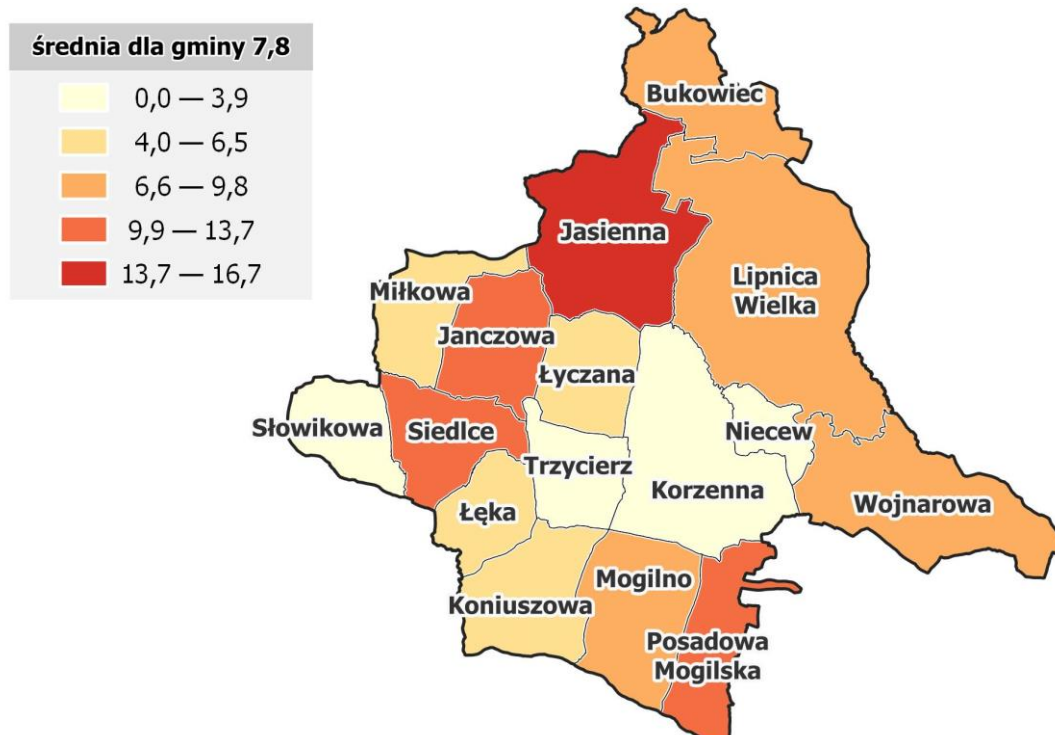
Tabela 11. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców.

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	2	7,8

2.	Janczowa	587	8	13,6
3.	Jasienna	1 081	18	16,7
4.	Koniuszowa	1 360	6	4,4
5.	Korzenna	2 299	9	3,9
6.	Lipnica Wielka	1 947	19	9,8
7.	Łęka	767	5	6,5
8.	Łyczana	512	3	5,9
9.	Miłkowa	622	3	4,8
10.	Mogilno	1 085	8	7,4
11.	Niecew	286	1	3,5
12.	Posadowa Mogilska	813	11	13,5
13.	Siedlce	940	10	10,6
14.	Słowikowa	290	0	0,0
15.	Trzycierz	538	1	1,9
16.	Wojnarowa	1 514	12	7,9
GMINA KORZENNA		14 897	116	7,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodek Pomocy Społecznej w Korzennie

Rysunek 10. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Następne zagadnienie poddane analizie dotyczy poziomu szeroko rozumianego bezpieczeństwa w gminie odczuwalnego przez mieszkańców. Bezpieczeństwo na obszarze zamieszkania wpływa na jakość życia lokalnej społeczności i ich chęć osiedleńczą. W celu oceny bezpieczeństwa wykorzystano dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Nowym Sączu, które dotyczą liczby przestępstw i zdarzeń drogowych odnotowanych na terenie gminy Korzenna.

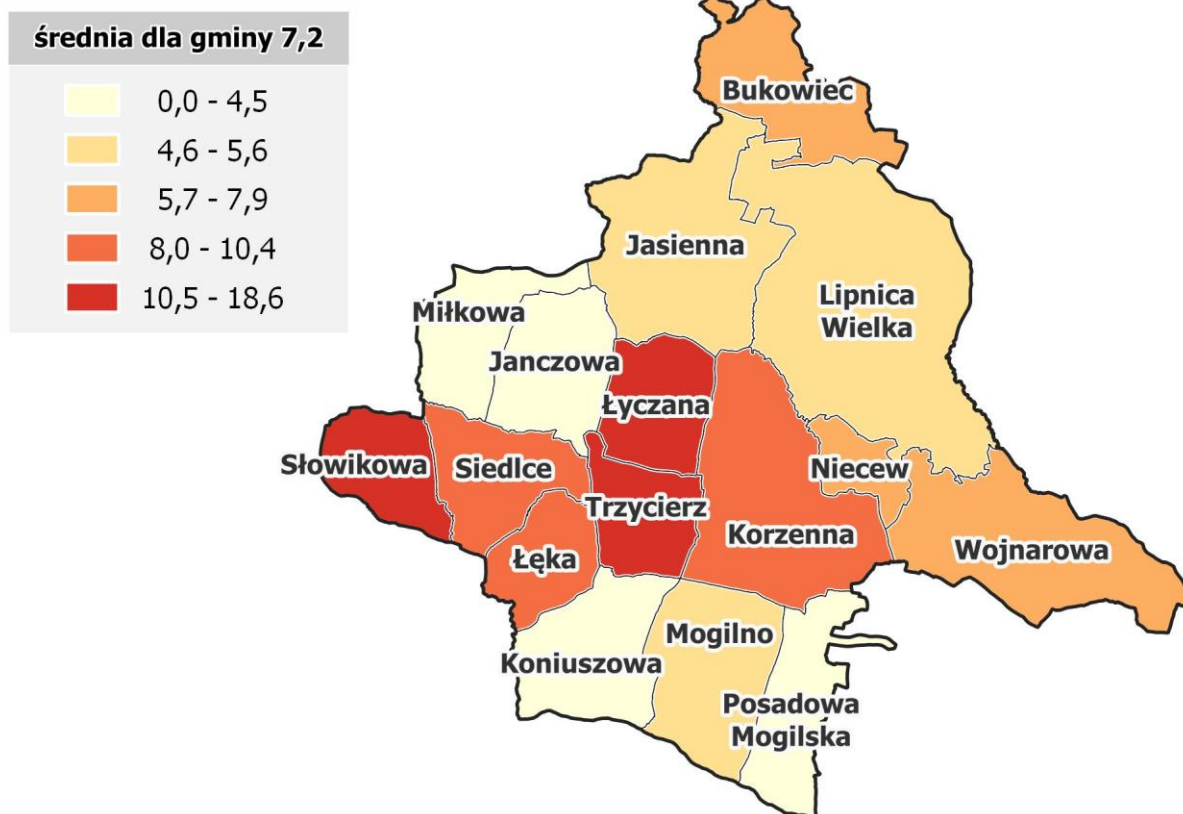
Na terenie gminy Korzenna w badanym okresie, odnotowanych zostało łącznie 107 przestępstw. Do przeprowadzenia analizy wykorzystano wskaźnik liczby przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, którego wartość dla gminy wyniosła 7,2. Niepokojąca sytuacja w tym zakresie dotyczy jednostek z najwyższą liczbą przestępstw: Korzenna (23 przestępstwa), Wojnarowa (12 przestępstw) oraz Lipnica Wielka (11 przestępstw). Pomimo to sołectwem, w którym wartość wskaźnika jest najwyższa w gminie i równa 18,6 jest obszar Trzycierz. Poza wymienionymi jeszcze cztery jednostki znajdują się w sytuacji kryzysowej z wartością zmiennej powyżej poziomu gminy. Natomiast względnie najbezpieczniejsze, biorąc pod uwagę liczbę przestępstw, pozostają sołectwa Janczowa oraz Miłkowa, gdzie nie zarejestrowano żadnego wykroczenia.

Tabela 12. Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	2	7,8
2.	Janczowa	587	0	0,0
3.	Jasienna	1 081	5	4,6
4.	Koniuszowa	1 360	6	4,4
5.	Korzenna	2 299	23	10,0
6.	Lipnica Wielka	1 947	11	5,6
7.	Łęka	767	8	10,4
8.	Łyczana	512	8	15,6
9.	Miłkowa	622	0	0,0
10.	Mogilno	1 085	5	4,6
11.	Niecew	286	2	7,0
12.	Posadowa Mogilska	813	3	3,7
13.	Siedlce	940	8	8,5
14.	Słowikowa	290	4	13,8
15.	Trzycierz	538	10	18,6
16.	Wojnarowa	1 514	12	7,9
GMINA KORZENNA		14 897	107	7,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu

Rysunek 11. Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Druga zmienna dotycząca poziomu bezpieczeństwa publicznego przedstawia liczbę zdarzeń drogowych przypadających na 1000 mieszkańców. Zdarzenie drogowe to: „wypadek drogowy lub kolizja drogowa, zaistniała lub mająca początek na drodze publicznej, w strefie ruchu lub w strefie zamieszkania, w związku z ruchem przynajmniej jednego pojazdu”⁴.

W badanym okresie na terenie gminy Korzenna odnotowano 63 zdarzenia drogowe, co wpłynęło na wartość wskaźnika na poziomie 4,2. Niekorzystnie pod względem wysokości zdarzeń wyróżniają się sołectwa Korzenna (15) i Mogilno (13). Na terenie tego drugiego wskaźnik jest prawie trzykrotnie wyższy od średniej dla gminy – 12,0. Wartość wskaźnika wyższa od średniej gminy świadcząca o kryzysie dotyczy jeszcze pięciu innych obszarów porównawczych. Natomiast najkorzystniejszą i zarazem najbezpieczniejszą sytuację dla mieszkańców odnotowano na terenach sołectw: Bukowiec, Janczowa, Łyczana oraz Słowikowa. W wymienionych jednostkach nie doszło do żadnego zdarzenia drogowego.

Tabela 13. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców.

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	0	0,0

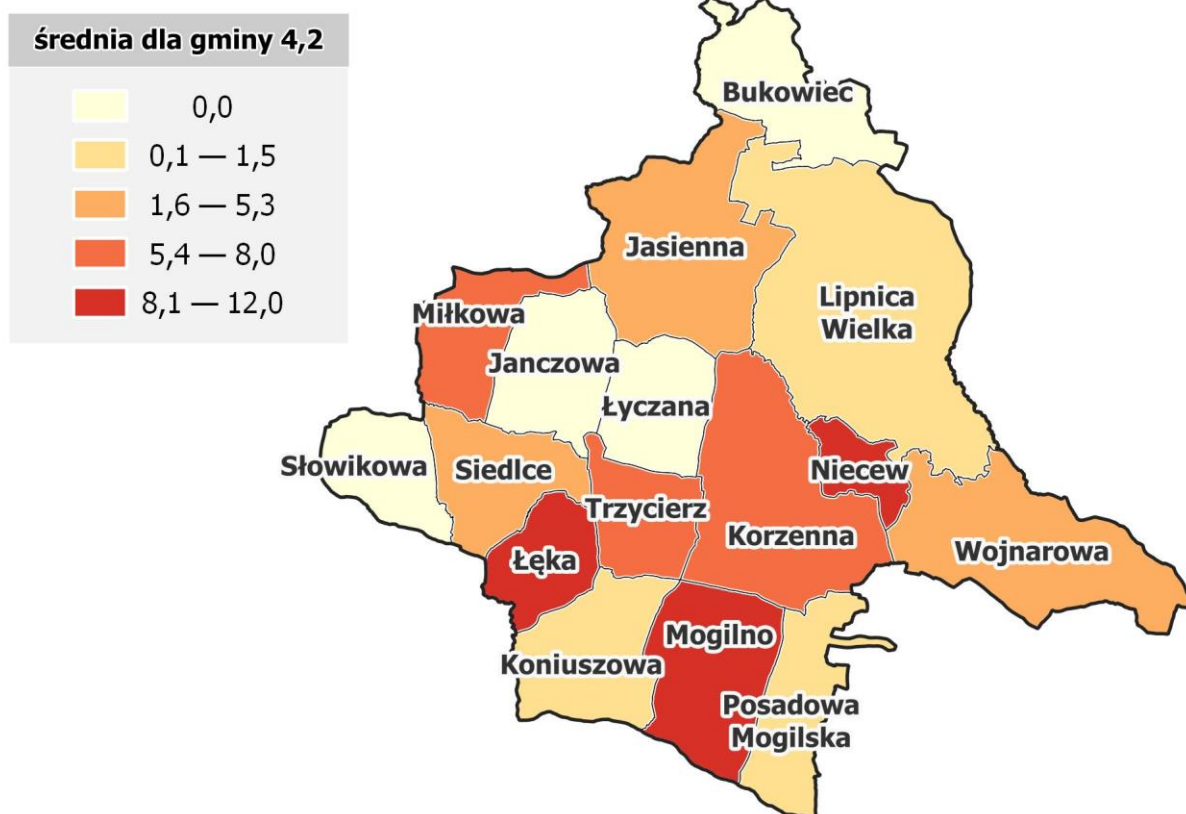
⁴ Zgodnie z Zarządzeniem nr 31 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 października 2015 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych i Zarządzeniem nr 40 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych.

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

2.	Janczowa	587	0	0,0
3.	Jasienna	1 081	2	1,9
4.	Koniuszowa	1 360	2	1,5
5.	Korzenna	2 299	15	6,5
6.	Lipnica Wielka	1 947	2	1,0
7.	Łęka	767	7	9,1
8.	Łyczana	512	0	0,0
9.	Miłkowa	622	5	8,0
10.	Mogilno	1 085	13	12,0
11.	Niecew	286	3	10,5
12.	Posadowa Mogilska	813	1	1,2
13.	Siedlce	940	4	4,3
14.	Słowikowa	290	0	0,0
15.	Trzycierz	538	3	5,6
16.	Wojnarowa	1 514	6	4,0
GINA KORZENNA		14 897	63	4,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu

Rysunek 12. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Ostatnią zmienną badaną w ramach sfery społecznej jest aktywność społeczna i uczestnictwo w życiu publicznym mieszkańców gminy. W tym zakresie analizie poddano stopień zrzeszania się mieszkańców i wyrażono go w liczbie organizacji pozarządowych funkcjonujących na poszczególnych obszarach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Takie organizacje stanowią istotny potencjał w dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców.

W analizowanym okresie na terenie gminy Korzenna działalność prowadziło 10 organizacji pozarządowych, a w stosunku do 1000 mieszkańców wartość wskaźnika dla gminy wyniosła 0,67. Wyłącznie w obrębie 4 obszarów porównawczych zmienna przyjęła korzystną wartość mniejszą od poziomu dla gminy. Wśród nich występuje jedno sołectwo — Janczowa — z wyjątkowo korzystnym wynikiem 3,41 oraz 2 działającym organizacjami. Na uwagę zasługuje fakt, że w obszarze Korzenna znajduje się aż 5 organizacji, a pomimo tego centrum gminy nie uzyskało najkorzystniejszego wyniku. Niemniej świadczy to o dużym potencjale tej części gminy w zakresie stymulowania poziomu aktywności mieszkańców, chętnych do podejmowania działań na rzecz poprawy warunków życia. Z kolei na terenie gminy zaobserwowano 11 wyróżniających się negatywnie obszarów, na których brak jest zarejestrowanych jakichkolwiek organizacji pozarządowych. Sytuacja kryzysowa wraz z wynikiem wskaźnika równym zeru charakteryzuje sołectwa: Bukowiec, Koniuszowa, Łęka, Łyczana, Miłkowa, Niecew, Posadowa Mogilska, Siedlce, Słowikowa, Trzycierz oraz Wojnarowa.

Tabela 14. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców

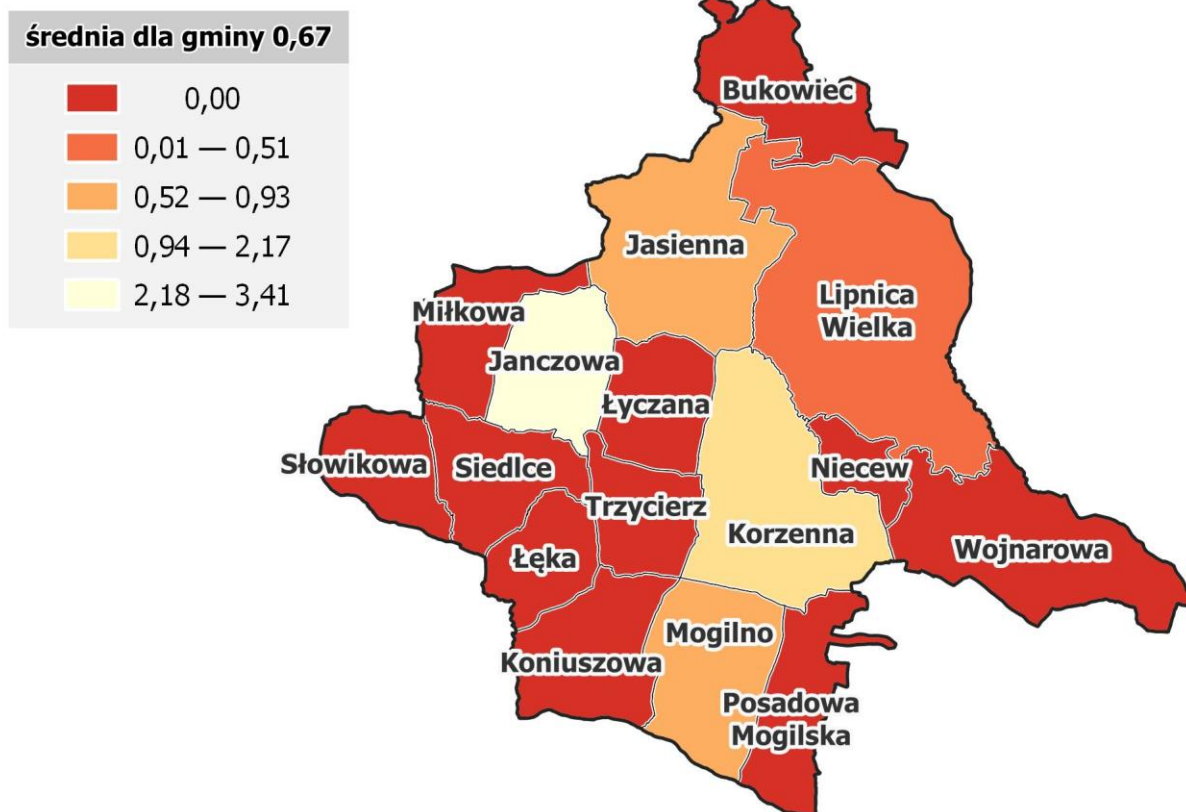
Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	0	0,00
2.	Janczowa	587	2	3,41
3.	Jasienna	1 081	1	0,93
4.	Koniuszowa	1 360	0	0,00
5.	Korzenna	2 299	5	2,17
6.	Lipnica Wielka	1 947	1	0,51
7.	Łęka	767	0	0,00
8.	Łyczana	512	0	0,00
9.	Miłkowa	622	0	0,00
10.	Mogilno	1 085	1	0,92
11.	Niecew	286	0	0,00
12.	Posadowa Mogilska	813	0	0,00
13.	Siedlce	940	0	0,00
14.	Słowikowa	290	0	0,00

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

15.	Trzycierz	538	0	0,00
16.	Wojnarowa	1 514	0	0,00
GMINA KORZENNA		14 897	10	0,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie

Rysunek 13. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki gospodarcze

Diagnoza sfery gospodarczej obejmuje dane dotyczące poziomu rozwoju przedsiębiorczości oraz tendencji z nim związanych. Obszary, w których występuje szczególna koncentracja podmiotów gospodarczych lub dodatnia różnica pomiędzy zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami, może wskazywać na korzystne warunki dla inwestycji, tworzenie nowych miejsc pracy oraz wzrost gospodarczy gminy. Natomiast niski poziom aktywności gospodarczej może oznaczać występowanie ograniczenia w rozwoju sektora prywatnego, braku dogodnych warunków dla przedsiębiorczości mieszkańców.

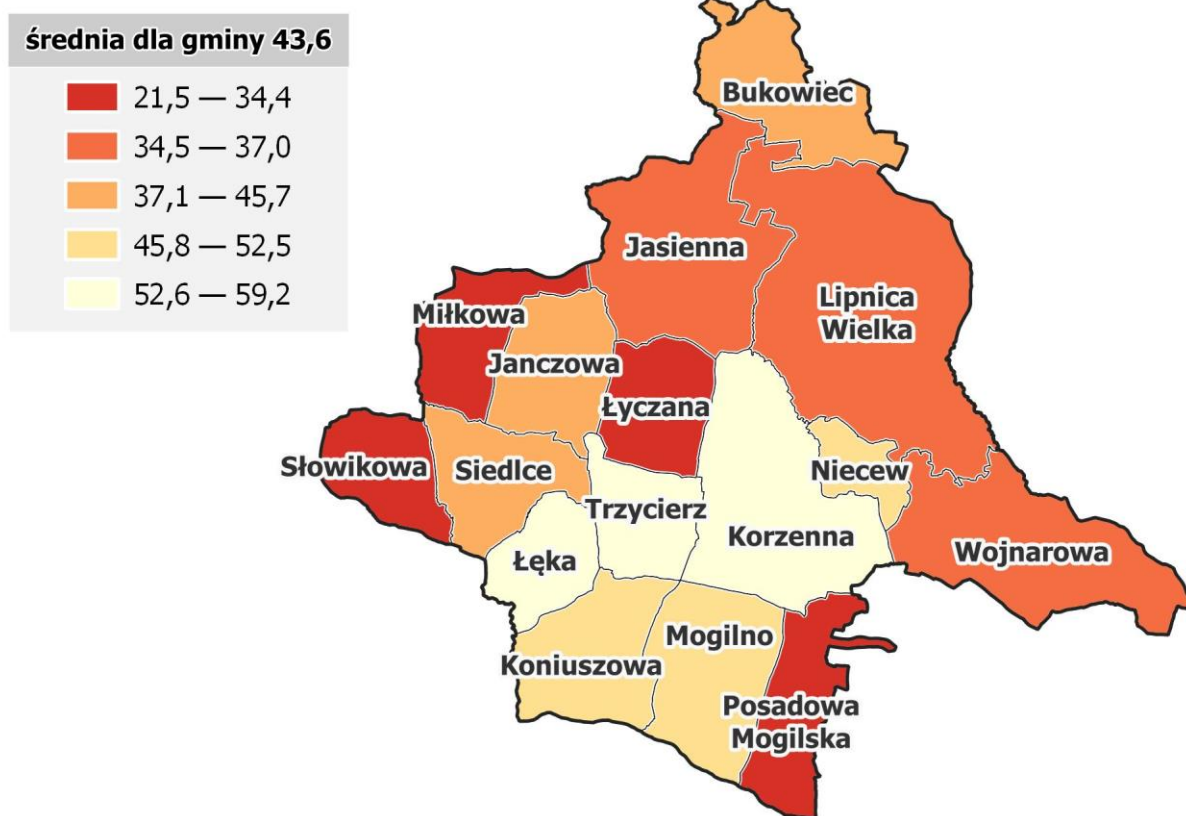
W badanym okresie w gminie Korzenna zarejestrowanych było 649 podmiotów gospodarczych. Liczba ta w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła wartość 43,6. Najwyższa liczba zarejestrowanych podmiotów w stosunku do liczby mieszkańców znajdowała się w sołectwie Korzenna (59,2), gdzie odnotowano najwyższą liczbę podmiotów 136. Natomiast sytuacja kryzysowa charakteryzuje 7 obszarów, z których najmniej korzystna sytuacja znajduje się w jednostce: Łyczana (21,5).

Tabela 15. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	11	43,0
2.	Janczowa	587	24	40,9
3.	Jasienna	1 081	40	37,0
4.	Koniuszowa	1 360	64	47,1
5.	Korzenna	2 299	136	59,2
6.	Lipnica Wielka	1 947	70	36,0
7.	Łęka	767	42	54,8
8.	Łyczana	512	11	21,5
9.	Miłkowa	622	18	28,9
10.	Mogilno	1 085	57	52,5
11.	Niecew	286	15	52,4
12.	Posadowa Mogilska	813	28	34,4
13.	Siedlce	940	43	45,7
14.	Słowikowa	290	8	27,6
15.	Trzycierz	538	29	53,9
16.	Wojnarowa	1 514	53	35,0
GMINA KORZENNA		14 897	649	43,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dane.biznes.gov.pl

Rysunek 14. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

Analizie poddano także kondycję lokalnych przedsiębiorstw, a wskaźnik został obliczony stosunkiem podmiotów nowo zarejestrowanych do podmiotów wyrejestrowanych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Zmienna obrazuje tendencje dotyczące decyzji o wyborze ścieżki przedsiębiorczej bądź całkowitej rezygnacji z tej ścieżki.

W 2023 roku w gminie Korzenna zarejestrowano niewiele więcej nowych podmiotów od wyrejestrowanych. Różnica pomiędzy analizowanymi podmiotami wyniosła 3, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wpłynęło na wskaźnik na poziomie 43,6. Najkorzystniejszą wartość zmiennej zaobserwowano w sołectwie Łęka (5,2). Natomiast ujemne wartości wskaźnika odnotowano w 7 jednostkach, z których najniższą wartość wskaźnika świadczącą o kryzysie zanotowano w obszarze Bukowiec (-3,9).

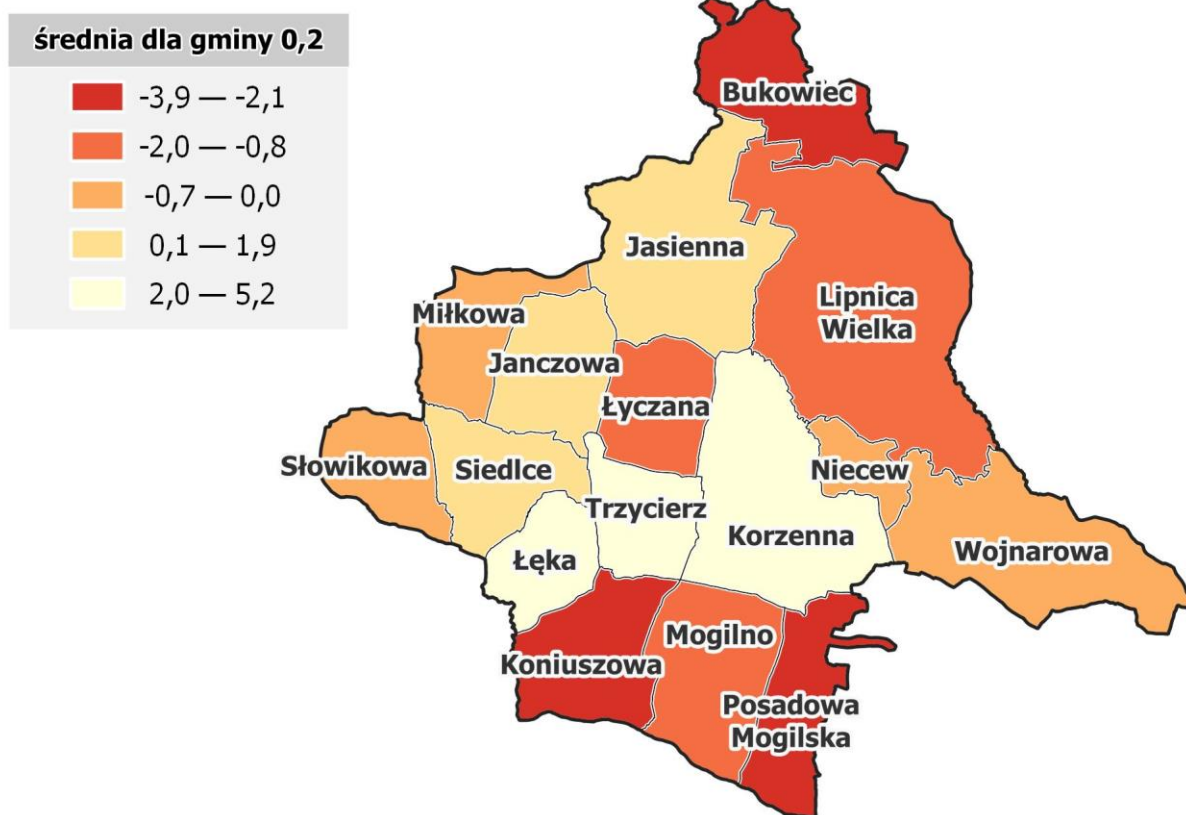
Tabela 16. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców.

Nr	Nazwa obszaru	Liczba mieszkańców	Różnica podmiotów	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	256	-1	-3,9
2.	Janczowa	587	1	1,7
3.	Jasienna	1 081	2	1,9

4.	Koniuszowa	1 360	-4	-2,9
5.	Korzenna	2 299	8	3,5
6.	Lipnica Wielka	1 947	-3	-1,5
7.	Łęka	767	4	5,2
8.	Łyczana	512	-1	-2,0
9.	Miłkowa	622	0	0,0
10.	Mogilno	1 085	-2	-1,8
11.	Niecew	286	0	0,0
12.	Posadowa Mogilska	813	-3	-3,7
13.	Siedlce	940	1	1,1
14.	Słowikowa	290	0	0,0
15.	Trzycierz	538	2	3,7
16.	Wojnarowa	1 514	-1	-0,7
GMINA KORZENNA		1 4897	3	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dane.biznes.gov.pl

Rysunek 15. Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki środowiskowe

Trzecia sfera zmiennych przedstawia stan oraz jakość środowiska naturalnego, co ma bezpośredni wpływ na zdrowie oraz jakość życia mieszkańców gminy. W jej zakresie zbadano czynniki takie jak: występowanie niebezpiecznych wyrobów azbestowych; przekroczenie norm jakości powietrza oraz źródła jego zanieczyszczeń.

Pierwsza analizowana zmienna w sferze środowiskowej dotyczy masy zidentyfikowanych wyrobów azbestowych, która przypada na jednego mieszkańca. Azbest był jednym z najpopularniejszych i najtańszych surowców używanych do produkcji materiałów budowlanych w drugiej połowie XX wieku. Niestety, po ustaleniu jego szkodliwości dla zdrowia człowieka, konieczne stało się wprowadzenie odpowiednich regulacji w celu ochrony ludzi i środowiska. Na terenie gminy Korzenna działa „Program usuwania odpadów zawierających azbest z terenu powiatu nowosądeckiego” realizowany przez powiat nowosądecki, a na który gmina przeznaczyła w 2024 rok 28 tys. zł pomocy finansowej⁵.

W badanym okresie w gminie Korzenna łączna masa azbestu na nieruchomościach, na których zidentyfikowano wyroby azbestowe, wynosiła 3 550 ton. Oznacza to, że na jednego mieszkańca gminy przypadało 238 310,1 kg szkodliwych wyrobów. Spośród wszystkich 16 jednostek porównawczych, 9 charakteryzuje się wartością wskaźnika niższą od gminy. Wśród nich potencjalnie najkorzystniej przedstawia się sytuacja sołectwa Niecew, gdzie na jednego mieszkańca przypadało najmniej azbestu – 167 412,6 kg. Najniebezpieczniejszą dla zdrowia ludzkiego sytuację odnotowano na terenie jednostki Bukowiec, gdzie na jednego mieszkańca przypada odpowiednio 840 140,6 kilogramów azbestu.

Tabela 17. Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe do powierzchni km²

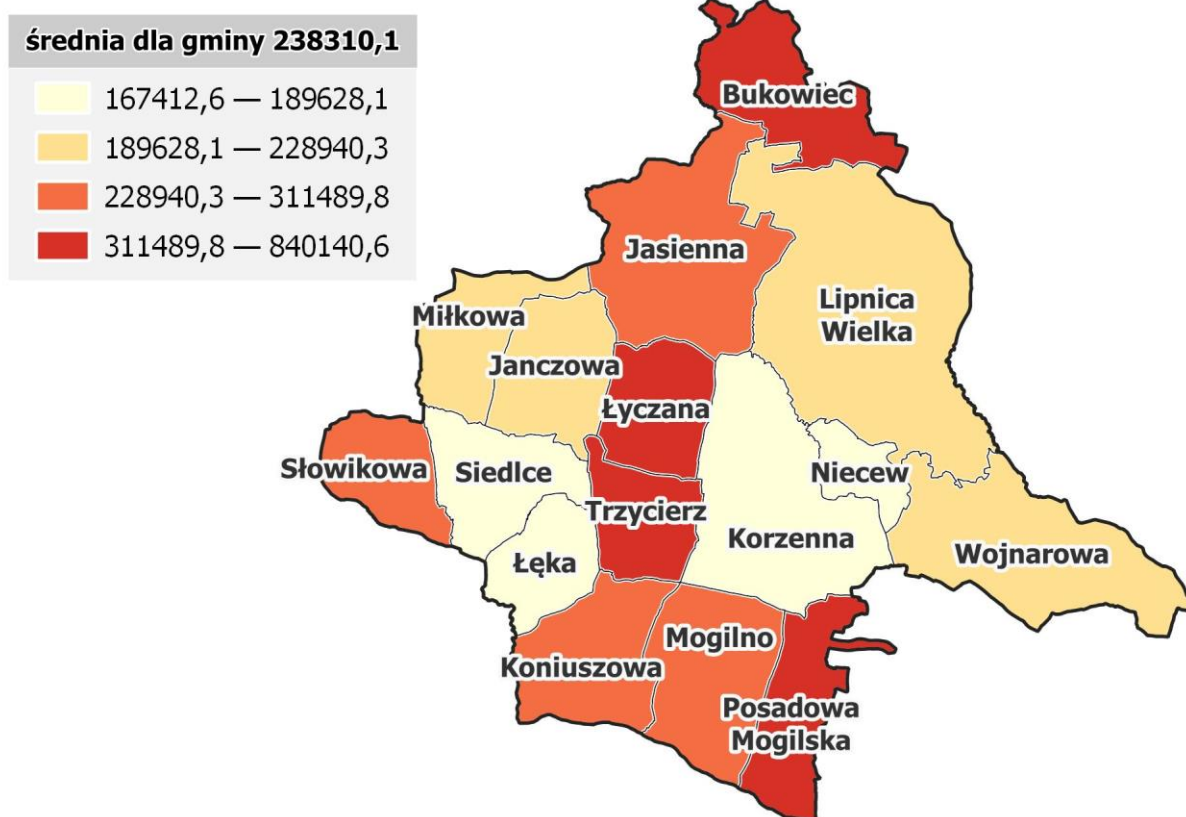
Nr obszaru	Nazwa obszaru	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych [kg]	Liczba mieszkańców	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych przypadająca na jednego mieszkańca [kg/mieszkańca]
1.	Bukowiec	215 076,00	256	840 140,6
2.	Janczowa	129 372,00	587	220 395,2
3.	Jasienna	252 260,00	1 081	233 358,0
4.	Koniuszowa	366 744,00	1 360	269 664,7
5.	Korzenna	393 437,00	2 299	171 134,0
6.	Lipnica Wielka	376 564,00	1 947	193 407,3
7.	Łęka	142 805,00	767	186 186,4
8.	Łyczana	167 762,00	512	327 660,2
9.	Miłkowa	139 653,00	622	224 522,5
10.	Mogilno	337 568,00	1 085	311 122,6

⁵ Źródło: <https://www.korzenna.pl/finansowa-pomoc-na-usuwanie-azbestu/> [data dostępu 30.09.2024 r.]

11.	Niecew	47 880,00	286	167 412,6
12.	Posadowa Mogilska	254 137,00	813	312 591,6
13.	Siedlce	168 084,00	940	178 812,8
14.	Słowikowa	71 330,00	290	245 965,5
15.	Trzycierz	198 600,00	538	369 145,0
16.	Wojnarowa	288 834,00	1 514	190 775,4
GMINA KORZENNA		3 550 106,00	1 4897	238 310,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Rysunek 16. Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe do powierzchni w km²

Źródło: opracowanie własne

Następna zmienna w ramach sfery środowiskowej bada udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe. Spośród wszystkich urządzeń grzewczych, kotły węglowe uchodzą za najmniej przyjazne środowisku. Emitują najwięcej szkodliwych substancji do powietrza atmosferycznego, przez co wpływają na jakość życia i stan zdrowia mieszkańców badanego obszaru. Dane do analizy zostały pozyskane z deklaracji ewidencji źródeł ciepła składanych przez mieszkańców do Urzędu Gminy.

Spośród wszystkich 5 362 złożonych deklaracji w gminie Korzenna, w 2 331 wskazano paliwo stałe jako źródło ogrzewaniu gospodarstwa domowego, co daje wartość wskaźnika równą 43,5%. Najmniej

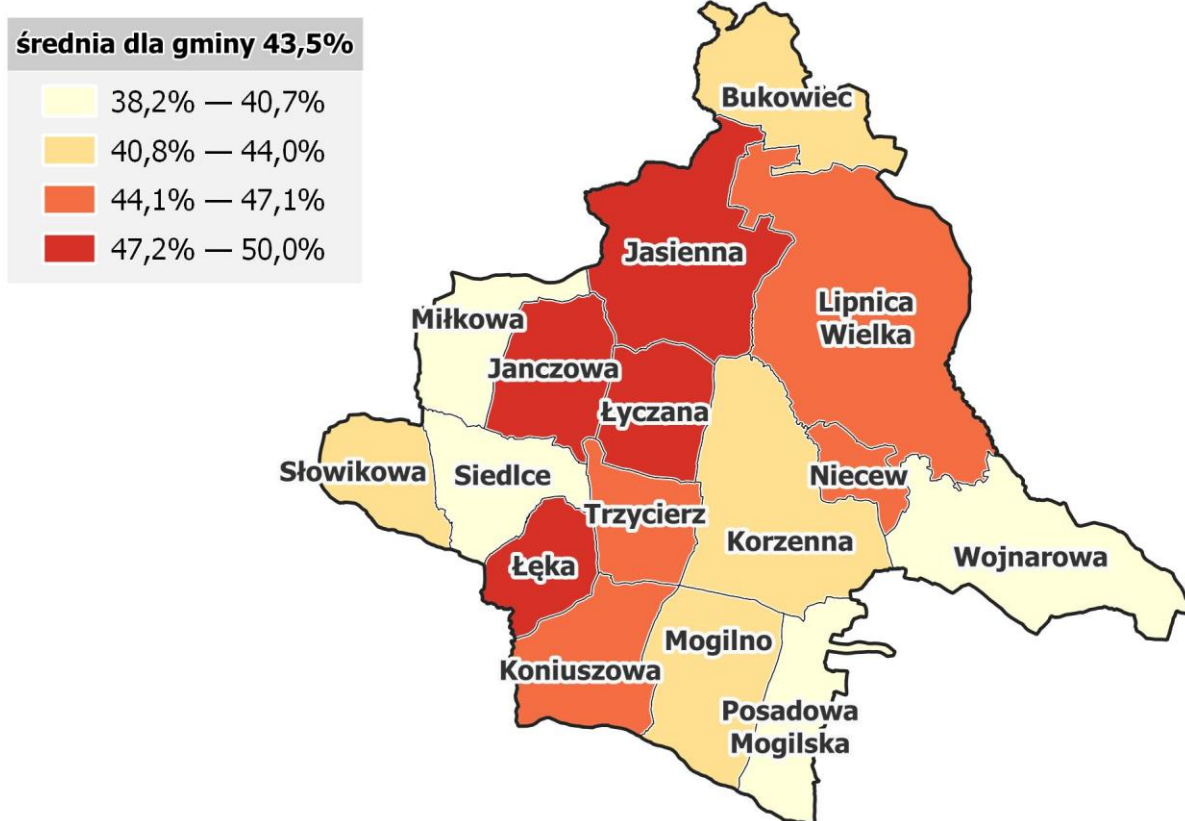
korzystną sytuację odnotowano na obszarze Łyczana, gdzie połowa domostw wciąż korzysta ze szkodliwych dla zdrowia i środowiska źródeł ciepła. Pozytywny wynik zarejestrowano natomiast w sołectwie Siedlce, gdzie odsetek domostw ogrzewanych kotłami na paliwo stałe jest znacznie niższy i wynosi 38,2%. Jednostka ta należy do pięciu obszarów porównawczych, których udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe jest niższy niż dla gminy.

Tabela 18. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Ilość punktów w ewidencji źródeł ciepła	Ilość źródeł ciepła na paliwo stałe	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe
1.	Bukowiec	128	56	43,8%
2.	Janczowa	189	93	49,2%
3.	Jasienna	340	167	49,1%
4.	Koniuszowa	469	211	45,0%
5.	Korzenna	821	338	41,2%
6.	Lipnica Wielka	638	300	47,0%
7.	Łęka	296	141	47,6%
8.	Łyczana	150	75	50,0%
9.	Miłkowa	207	80	38,6%
10.	Mogilno	398	174	43,7%
11.	Niecew	108	50	46,3%
12.	Posadowa Mogilska	286	111	38,8%
13.	Siedlce	380	145	38,2%
14.	Słowikowa	106	46	43,4%
15.	Trzycierz	201	89	44,3%
16.	Wojnarowa	645	255	39,5%
GMINA KORZENNA		5 362	2 331	43,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Rysunek 17. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kociołami na paliwo stałe

Źródło: opracowanie własne

Kolejna z badanych zmiennych przedstawia jakość powietrza atmosferycznego w postaci wartości pyłu zawieszonego PM_{2.5}, a dokładniej średni roczny poziom zanieczyszczeń powietrza odnotowany na każdym z obszarów porównawczych. Wskaźnik ten dla obszaru całej gminy wyniósł 11,4 µg/m³, a dla 11 jednostek jest on wyższy od tej wartości. Wśród nich najmniej korzystną sytuację kryzysową dla zdrowia mieszkańców zaobserwowano w obszarze Słowikowa, gdzie odnotowano najwyższe stężenie zanieczyszczeń powietrza PM_{2.5} równe 13,1 µg/m³. Z kolei najniższa wartość zmiennej występuje w obszarze Bukowiec – 8,8 µg/m³, gdzie występuje duże pokrycie terenu lasami.

Tabela 19. Średnie roczne stężenie PM_{2.5}

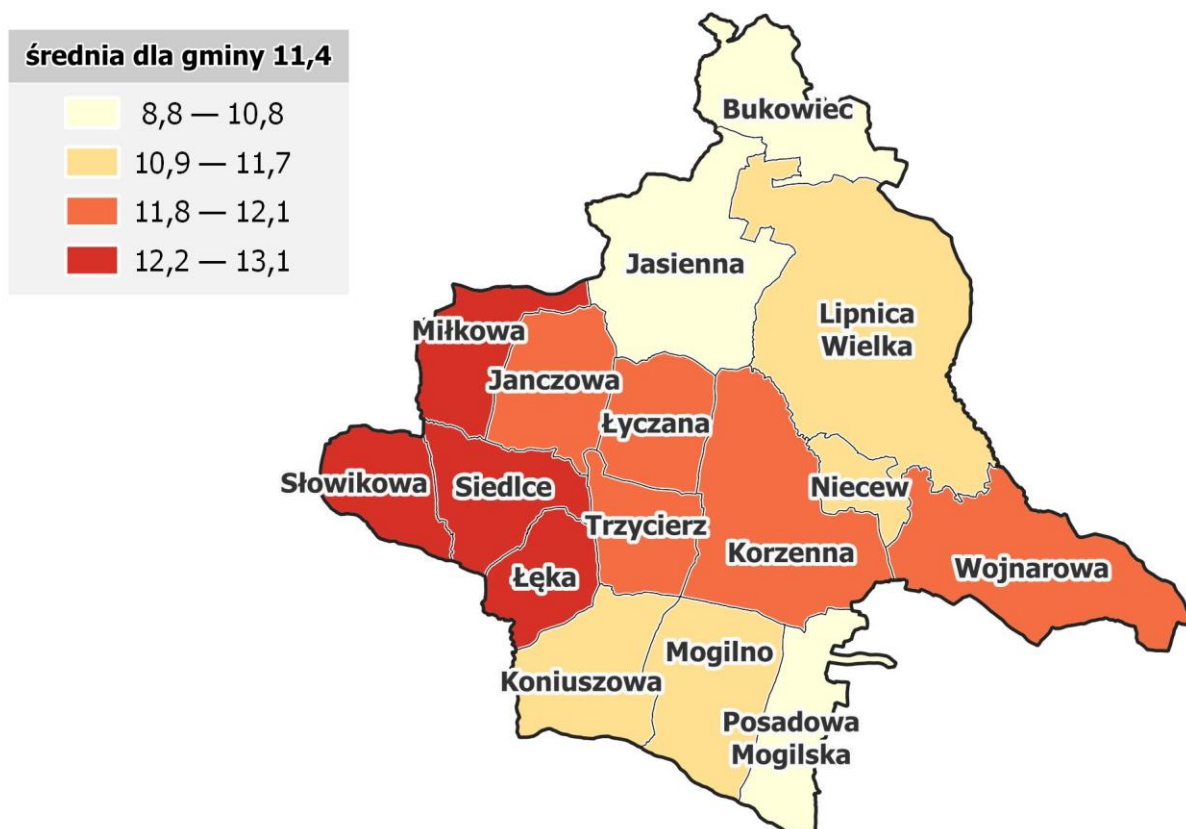
Nr obszaru	Nazwa obszaru	Średnie roczne stężenie PM _{2.5} [µg/m ³]
1.	Bukowiec	8,8
2.	Janczowa	12,1
3.	Jasienna	10,8
4.	Koniuszowa	11,7
5.	Korzenna	11,8
6.	Lipnica Wielka	10,9

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

7.	Łęka	12,3
8.	Łyczana	11,8
9.	Miłkowa	12,3
10.	Mogilno	11,0
11.	Niecew	11,5
12.	Posadowa Mogilska	10,6
13.	Siedlce	12,6
14.	Słowikowa	13,1
15.	Trzycierz	12,1
16.	Wojnarowa	11,8
GMINA KORZENNA		11,4

Źródło danych: opracowanie na podstawie <https://powietrze.gios.gov.pl/>

Rysunek 18. Średnie roczne stężenie PM2.5

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne

Czwarta sfera diagnozy koncentruje się na ograniczeniach przestrzennych oraz uwarunkowaniach funkcjonalnych występujących na obszarze gminy Korzenna. Analizą objęto wskaźniki dostępności usług społecznych, terenów rekreacyjnych, dostępność komunikacyjną oraz udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem. Wyniki badania stanowią podstawę do podejmowania działań mających na celu poprawę dostępności, dostosowanie przestrzeni publicznych i infrastruktury do potrzeb społecznych oraz zwiększenie mobilności i komfortu życia mieszkańców.

Pierwszym wskaźnikiem z tej kategorii jest dostępność punktów usług publicznych takich jak instytucje kultury, biblioteki, świetlice oraz usług administracyjnych i zdrowotnych na terenie gminy. Analizowana zmienna prezentuje stosunek liczby instytucji pełniących usługi publiczne do liczby mieszkańców. Dostępność do usług publicznych jest istotnym elementem zapewnienia odpowiedniej jakości życia mieszkańcom gminy. Na terenie gminy Korzenna w badanym okresie funkcjonowało 32 obiektów usług publicznych, a największa ich liczba skupiała się w centrum administracyjnym gminy – sołectwie Korzenna (14). Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, wskaźnik przyjął wartość dla gminy równą 2,1. Najwyższy jego wynik, a zatem najbardziej korzystną sytuację, odnotowano we wspomnianej jednostce Korzenna (6,1). Natomiast sytuacja kryzysowa ze wskaźnikiem na poziomie 0,0 charakteryzuje 9 obszarów porównawczych gminy, których mieszkańcy muszą dojeżdżać do punktów usług publicznych w pozostałych obszarach.

Tabela 20. Dostępność do punktów usług publicznych.

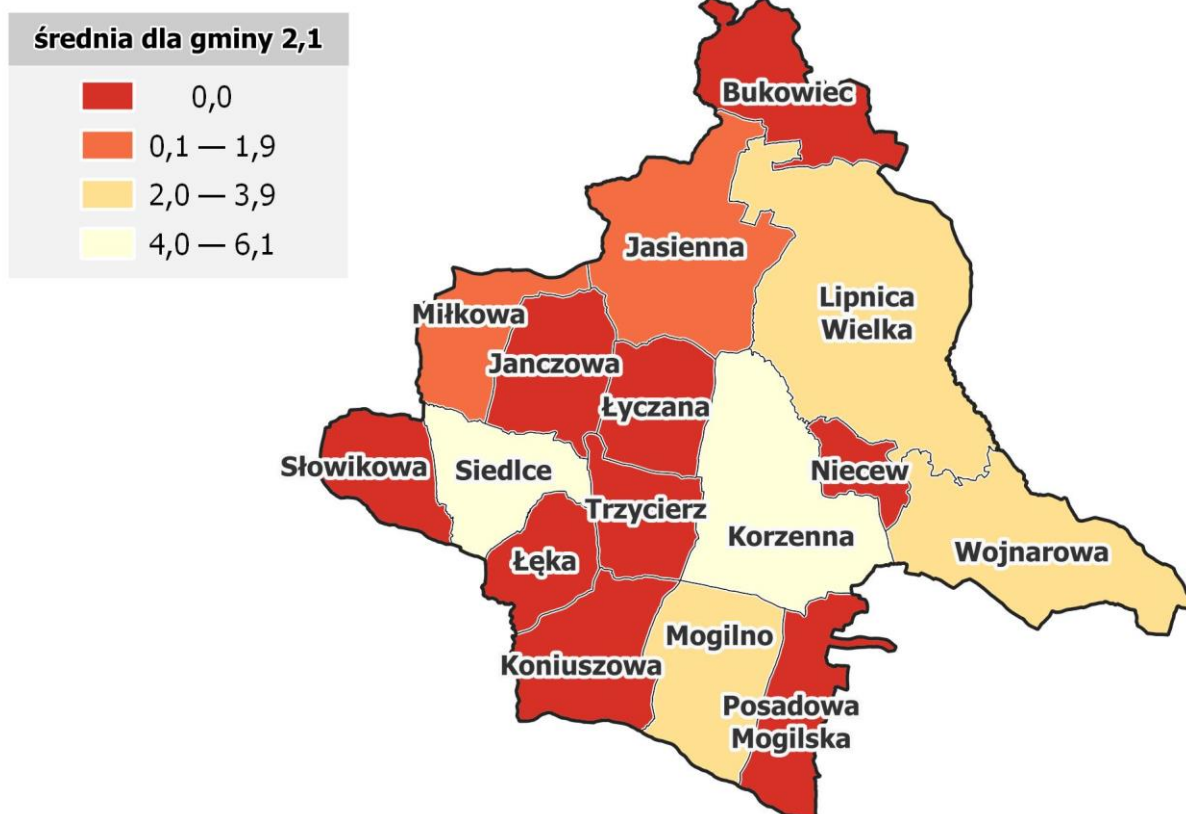
Nr obszaru	Nazwa obszaru	Punkty usług publicznych	Liczba mieszkańców	Dostępność do punktów usług publicznych
1.	Bukowiec	0	256	0,0
2.	Janczowa	0	587	0,0
3.	Jasienna	2	1 081	1,9
4.	Koniuszowa	0	1 360	0,0
5.	Korzenna	14	2 299	6,1
6.	Lipnica Wielka	4	1 947	2,1
7.	Łęka	0	767	0,0
8.	Łyczana	0	512	0,0
9.	Miłkowa	1	622	1,6
10.	Mogilno	3	1 085	2,8
11.	Niecew	0	286	0,0
12.	Posadowa Mogilska	0	813	0,0
13.	Siedlce	5	940	5,3

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

14.	Słowikowa	0	290	0,0
15.	Trzycierz	0	538	0,0
16.	Wojnarowa	3	1 514	2,0
GMINA KORZENNA		32	14897	2,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Rysunek 19. Dostępność do punktów usług publicznych

Źródło: opracowanie własne

Drugą w kolejności zanalizowano zmienną przedstawiającą dostępności terenów rekreacyjnych w gminie Korzenna. Wartość wskaźnika wyraża stosunek liczby terenów rekreacyjnych do ogólnej powierzchni danego obszaru, przedstawia zatem gęstość występowania terenów rekreacyjnych. Wysoka dostępność tych terenów umożliwi mieszkańcom aktywne spędzanie czasu wolnego oraz zacieśnianie więzi społecznych. Obecność terenów rekreacyjnych w bliskiej okolicy miejsca zamieszkania ma istotny wpływ na komfort życia mieszkańców gminy, a także podnosi atrakcyjność osiedleńczą obszaru. Należy wziąć jednak pod uwagę, że konieczność utrzymania urządzeń rekreacyjnych i elementów małej architektury w dobrym stanie technicznym, wymaga dużego nakładu finansowego.

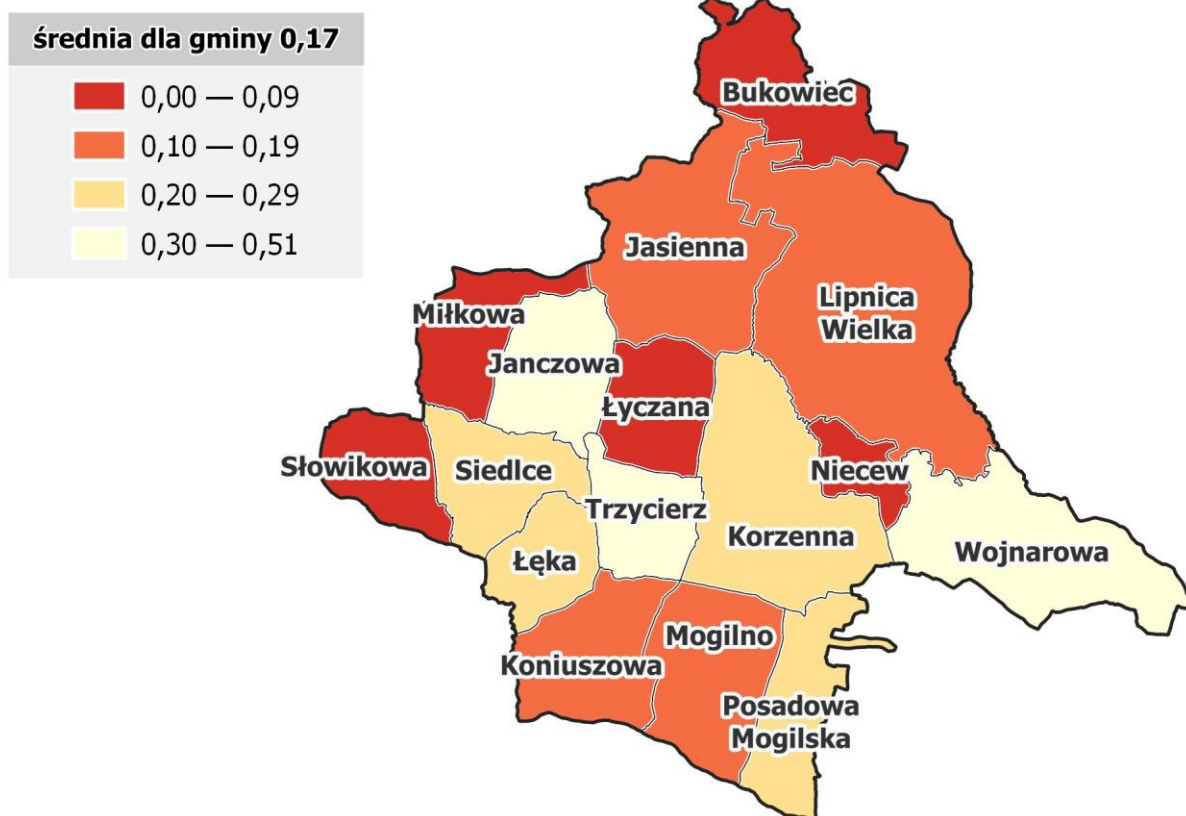
W gminie Korzenna w badanym okresie łączna liczba terenów rekreacyjnych (takich jak place zabaw, siłownie terenowe, obszary z obiektami małej architektury oraz miejsca rekreacyjno-wypoczynkowe), wynosiła 18. Stosunek tej liczby do całej powierzchni gminy przyjął wartość 0,17. Wartość wskaźnika niższą niż dla gminy odnotowano w 9 jednostkach. Spośród nich najniższy i zarazem najmniej korzystny poziom zmiennej równy 0,0 charakteryzuje 5 sołectw: Bukowiec, Łyczana, Miłkowa, Niecew oraz Słowikowa. Natomiast wartość najwyższa odnosi się do sołectwa Trzycierz i wynosi 0,51.

Tabela 21. Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba terenów rekreacyjnych	Powierzchnia [km ²]	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem
1.	Bukowiec	0	6,17	0,00
2.	Janczowa	2	5,21	0,38
3.	Jasienna	1	10,40	0,10
4.	Koniuszowa	1	6,04	0,17
5.	Korzenna	3	10,99	0,27
6.	Lipnica Wielka	2	18,60	0,11
7.	Łęka	1	3,60	0,28
8.	Łyczana	0	4,49	0,00
9.	Miłkowa	0	4,46	0,00
10.	Mogilno	1	6,84	0,15
11.	Niecew	0	2,07	0,00
12.	Posadowa Mogilska	1	4,99	0,20
13.	Siedlce	1	5,03	0,20
14.	Słowikowa	0	3,94	0,00
15.	Trzycierz	2	3,91	0,51
16.	Wojnarowa	3	10,15	0,30
GMINA KORZENNA		18	106,91	0,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Rysunek 20. Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem

Źródło: opracowanie własne

W celu zbadania poziomu dostępności komunikacyjnej w gminie Korzenna posłużono się wskaźnikiem przedstawiającym rozmieszczenie przystanków komunikacji zbiorowej na terenie wyróżnionych obszarów. Analizowana zmienna wyraża stosunek liczby przystanków komunikacji zbiorowej w danej jednostce do liczby przystanków w całej gminie. Dostęp do transportu zbiorowego ma szczególne znaczenia dla dzieci i młodzieży dojeżdżających do szkół, osób nieposiadających własnych samochodów oraz osób starszych. Niska dostępność do infrastruktury oraz słabe skomunikowanie może wpływać na wykluczenie transportowe mieszkańców.

Na terenie gminy Korzenna w badanym okresie łącznie rozlokowanych było 58 przystanków. Średnia liczba przystanków dla gminy wyniosła 3,6, w związku z czym wartość wskaźnika dla gminy jest równa 6,3%. Najwyższym poziomem dostępności komunikacyjnej charakteryzuje się sołectwo Lipnica Wielka, na terenie którego znajduje się 10 przystanków. W odniesieniu do sumy przystanków dla gminy, wskaźnik przyjął tam wartość 17,2%. Sytuację niekorzystną, gdzie dostępność jest najniższa i stanowi 3,4%, odnotowano w 5 jednostkach: Bukowiec, Janczowa, Siedlce, Słowikowa oraz Trzycierz.

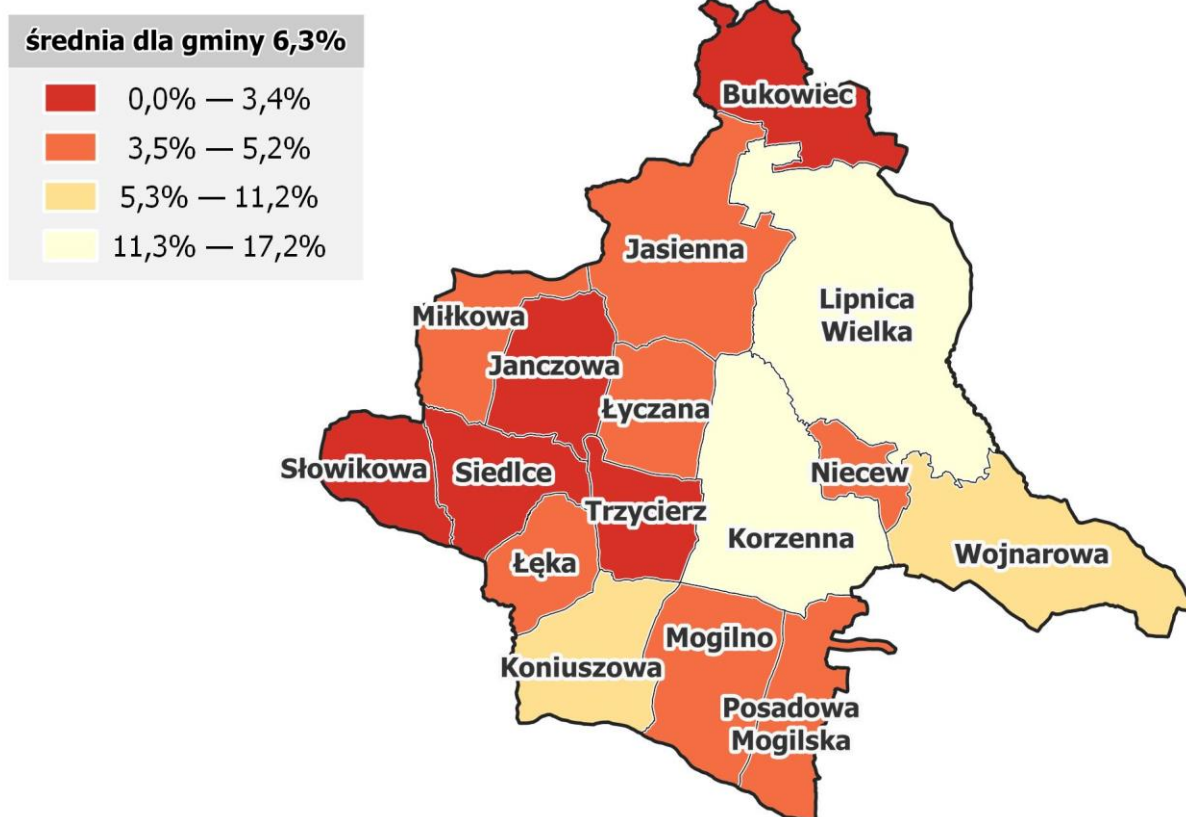
Tabela 22. Dostępność komunikacyjna

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba przystanków	Dostępność komunikacyjna
1.	Bukowiec	2	3,4%
2.	Janczowa	2	3,4%

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Liczba przystanków	Dostępność komunikacyjna
3.	Jasienna	3	5,2%
4.	Koniuszowa	4	6,9%
5.	Korzenna	8	13,8%
6.	Lipnica Wielka	10	17,2%
7.	Łęka	3	5,2%
8.	Łyczana	3	5,2%
9.	Miłkowa	3	5,2%
10.	Mogilno	3	5,2%
11.	Niecew	3	5,2%
12.	Posadowa Mogilska	3	5,2%
13.	Siedlce	2	3,4%
14.	Słowikowa	2	3,4%
15.	Trzycierz	2	3,4%
16.	Wojnarowa	5	8,6%
GINA KORZENNA		58⁶	6,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)

Rysunek 21. Dostępność komunikacyjna

Źródło: opracowanie własne

⁶ Średnia liczba przystanków w gminie wynosi 3,6 — od tej liczby policzono wartość wskaźnika dla gminy.

Ostatnim analizowanym wskaźnikiem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest udział powierzchni biologicznie czynnej w całkowitej powierzchni gminy oraz w jej poszczególnych obszarach. Powierzchnia biologicznie czynna odnosi się do obszarów niezabudowanych, takich jak łąki, pola uprawne, zakrzewienia itp. Wysoki udział powierzchni biologicznie czynnej, innymi słowy terenów niezabudowanych i nie zajętych innym sposobem użytkowania pełni ważną rolę zarówno w kwestii jakości życia mieszkańców, atrakcyjności gminy pod względem osiedleńczym i rekreacyjnym, ale również pozytywnie wpływa na stan środowiska naturalnego i jakość powietrza.

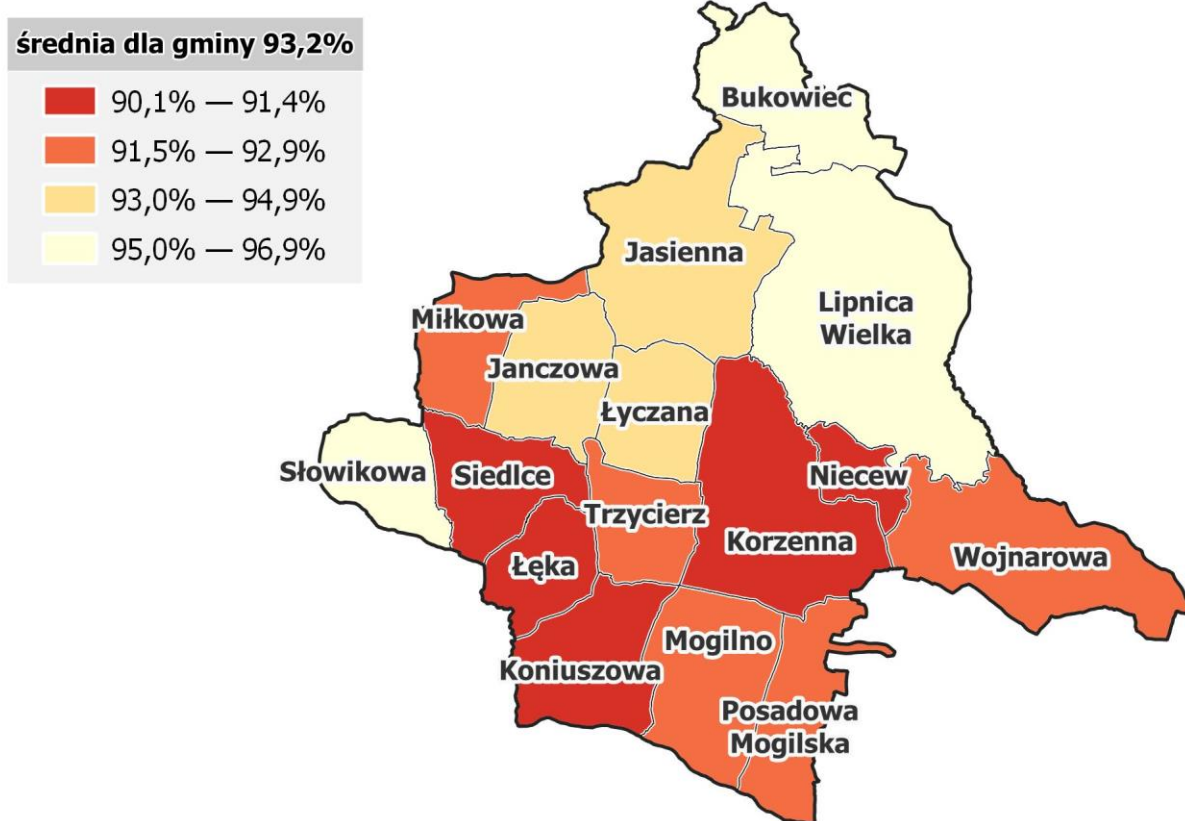
Powierzchnia gminy Korzenna to w 93,2% powierzchnia biologicznie czynna. W przypadku 6 sołectw udział powierzchni biologicznie czynnej jest na wyższym poziomie niż średnia dla całej gminy. Spośród nich najkorzystniej przedstawia się sytuacja jednostki Bukowiec (96,9%) z największym udziałem powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem. Natomiast sytuacja kryzysowa występuje w obszarze Łęka, gdzie zmienna przyjęła najniższy poziom 90,1%.

Tabela 23. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem.

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia biologicznie czynna [m ²]	Powierzchnia [m ²]	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem
1.	Bukowiec	5 981 731	6 174 993	96,9%
2.	Janczowa	4 927 019	5 209 602	94,6%
3.	Jasienna	9 855 786	10 404 435	94,7%
4.	Koniuszowa	5 479 967	6 039 662	90,7%
5.	Korzenna	9 943 609	10 994 031	90,4%
6.	Lipnica Wielka	17 701 525	18 601 139	95,2%
7.	Łęka	3 246 909	3 604 898	90,1%
8.	Łyczana	4 221 603	4 487 340	94,1%
9.	Miłkowa	4 120 375	4 456 786	92,5%
10.	Mogilno	6 290 708	6 840 185	92,0%
11.	Niecew	1 894 639	2 072 756	91,4%
12.	Posadowa Mogilska	4 613 121	4 987 832	92,5%
13.	Siedlce	4 537 288	5 029 606	90,2%
14.	Słowikowa	3 761 516	3 944 457	95,4%
15.	Trzycierz	3 617 218	3 910 309	92,5%
16.	Wojnarowa	9 427 797	10 151 893	92,9%
GMINA KORZENNA		99 620 811	106 909 924	93,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT

Rysunek 22. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki techniczne

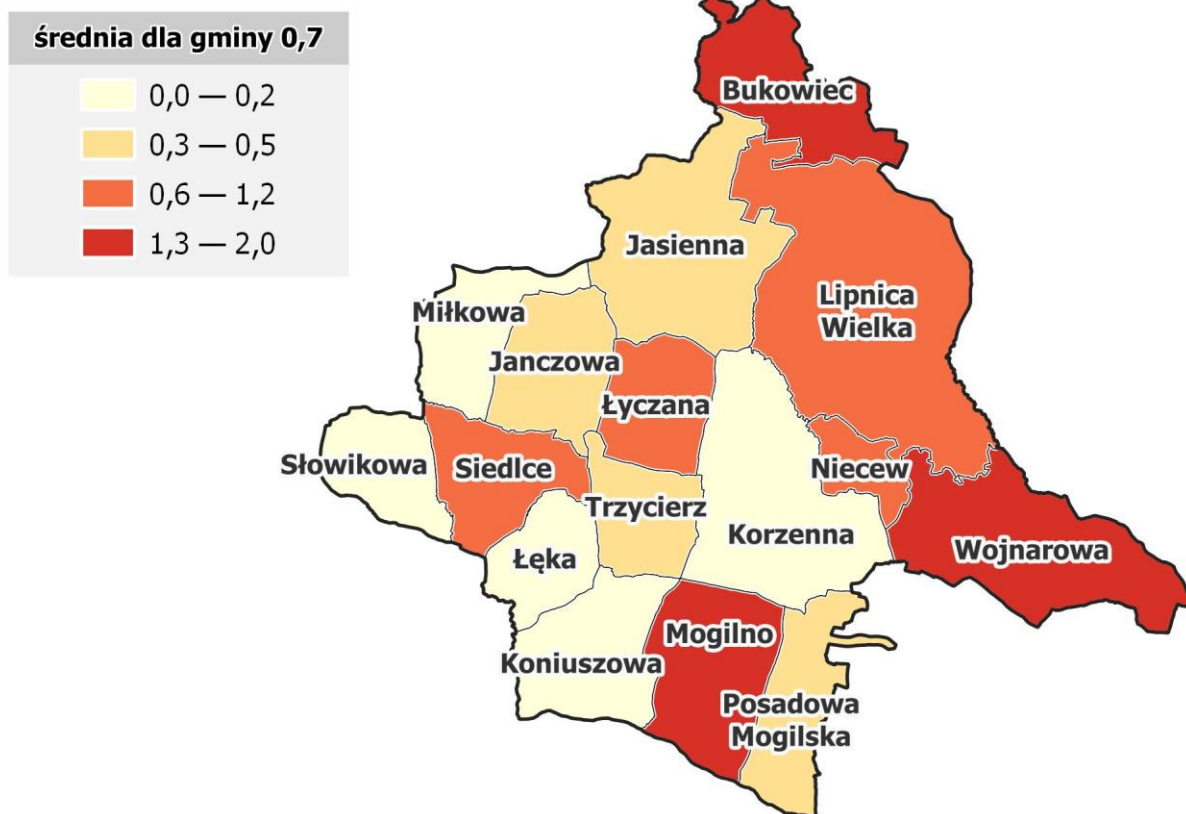
Sytuacja gminy Korzenna w sferze technicznej została oceniona na podstawie kilku kluczowych zmiennych, które odnoszą się do występujących na terenie gminy obiektów zabytkowych i pomników przyrody, a także analizy obiektów użyteczności publicznej pod kątem ich termomodernizacji i dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.

Występowanie obiektów o znaczeniu zabytkowym i przyrodniczym powoduje konieczność podejmowania działań w celu ich ochrony i konserwacji, a w związku z tym generuje większe potrzeby i nakłady finansowe. W gminie Korzenna znajduje się 64 obiektów zabytkowych oraz 8 zarejestrowanych pomników przyrody. Wskaźnik odnoszący się do ich liczby w przeliczeniu na kilometr kwadratowy powierzchni gminy przyjmuje wartość równą 0,7. Największa liczba omawianych obiektów znajduje się na terenie jednostki Mogilno (łącznie 14), a wskaźnik przyjmuje tam najwyższą wartość równą 2,0. Podobną liczbę zabytków i pomników przyrody zaobserwowano w sołectwie Wojnarowa, jednakże ze względu na większą powierzchnię, zmienna przyjęła tu niższą wartość niż w Mogilnie (1,4). Dla trzech z wyróżnionych jednostek wskaźnik przyjmuje wartość zerową: Koniuszowa, Łęka oraz Słowikowa.

Tabela 24. Liczba zabytków i pomników przyrody na km².

Nr obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia [km ²]	Liczba zabytków i pomników przyrody	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²
1.	Bukowiec	6 174 993	8	1,3
2.	Janczowa	5 209 602	2	0,4
3.	Jasienna	10 404 435	3	0,3
4.	Koniuszowa	6 039 662	0	0,0
5.	Korzenna	10 994 031	2	0,2
6.	Lipnica Wielka	18 601 139	12	0,6
7.	Łęka	3 604 898	0	0,0
8.	Łyczana	4 487 340	5	1,1
9.	Miłkowa	4 456 786	1	0,2
10.	Mogilno	6 840 185	14	2,0
11.	Niecew	2 072 756	2	1,0
12.	Posadowa Mogilska	4 987 832	2	0,4
13.	Siedlce	5 029 606	6	1,2
14.	Słowikowa	3 944 457	0	0,0
15.	Trzycierz	3 910 309	1	0,3
16.	Wojnarowa	10 151 893	14	1,4
GMINA KORZENNA		106 909 924	72	0,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Rysunek 23. Liczba zabytków i pomników przyrody na km²

Źródło: opracowanie własne

Dla oceny rozwiązań technicznych w obiektach użyteczności publicznej gminy, które umożliwiają efektywne z nich korzystanie, zanalizowano kolejne dwie zmienne. Uwagę skupiono na danych dotyczących termomodernizacji tych obiektów oraz poziomu dostosowania ich do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Pierwszy ze wspomnianych wskaźników obrazuje udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji w ogólnej ich liczbie.

W gminie Korzenna funkcjonuje 31 obiektów użyteczności publicznej i tylko 9 z nich wymaga termomodernizacji, co stanowi 29,0%. Na terenie gmin znajdują się dwie jednostki, w których udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji wyniósł 100,%. Sołectwa, na których występuje omawiana sytuacja kryzysowa to: Janczowa oraz Siedlce. Na 9 z 16 obszarów porównawczych wszystkie obiekty są już przystosowane, a wskaźnik osiągnął w nich wartość 0,0%. Warto wspomnieć, że w sołectwie Niecew nie ma zlokalizowanych żadnych obiektów użyteczności publicznej.

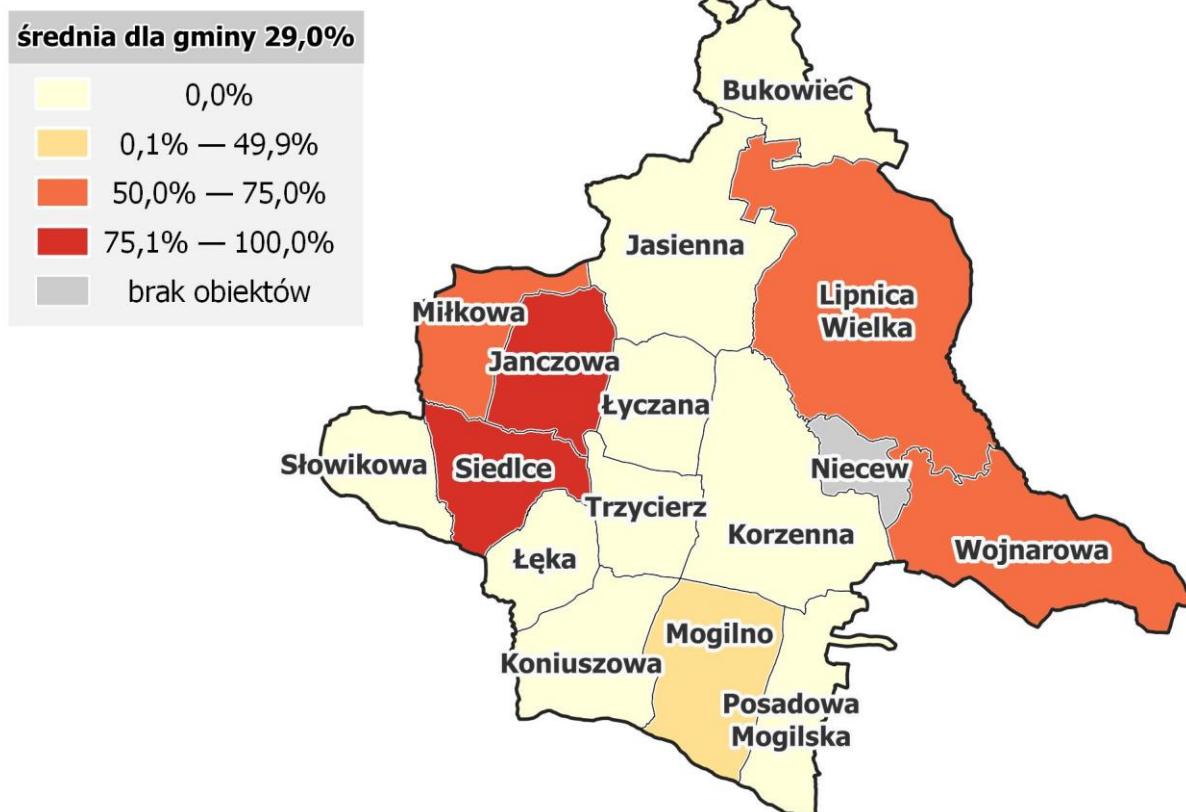
Tabela 25. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji.

Nr	Nazwa obszaru	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
1.	Bukowiec	1	0	0,0%
2.	Janczowa	1	1	100,0%

Nr	Nazwa obszaru	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
3.	Jasienna	2	0	0,0%
4.	Koniuszowa	1	0	0,0%
5.	Korzenna	7	0	0,0%
6.	Lipnica Wielka	3	2	66,7%
7.	Łęka	2	0	0,0%
8.	Łyczana	1	0	0,0%
9.	Miłkowa	2	1	50,0%
10.	Mogilno	3	1	33,3%
11.	Niecew	0	—	—
12.	Posadowa Mogilska	1	0	0,0%
13.	Siedlce	3	3	100,0%
14.	Słowikowa	1	0	0,0%
15.	Trzycierz	1	0	0,0%
16.	Wojnarowa	2	1	50,0%
GMINA KORZENNA		31	9	29,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Rysunek 24. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji

Źródło: opracowanie własne

Drugą zmienną badającą stan omawianych budynków jest udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. Budynek, który zaspokaja powszechne potrzeby społeczne, a jego funkcją jest użyteczność publiczna, powinien być dostępny dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym również tych ze szczególnymi potrzebami. Dlatego istotnym jest zapewnienie wszelkich udogodnień czy rozwiązań architektonicznych umożliwiających swobodne poruszanie się po budynkach w celu ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego osób starszych i/lub schorowanych, czy osób z niepełnosprawnościami.

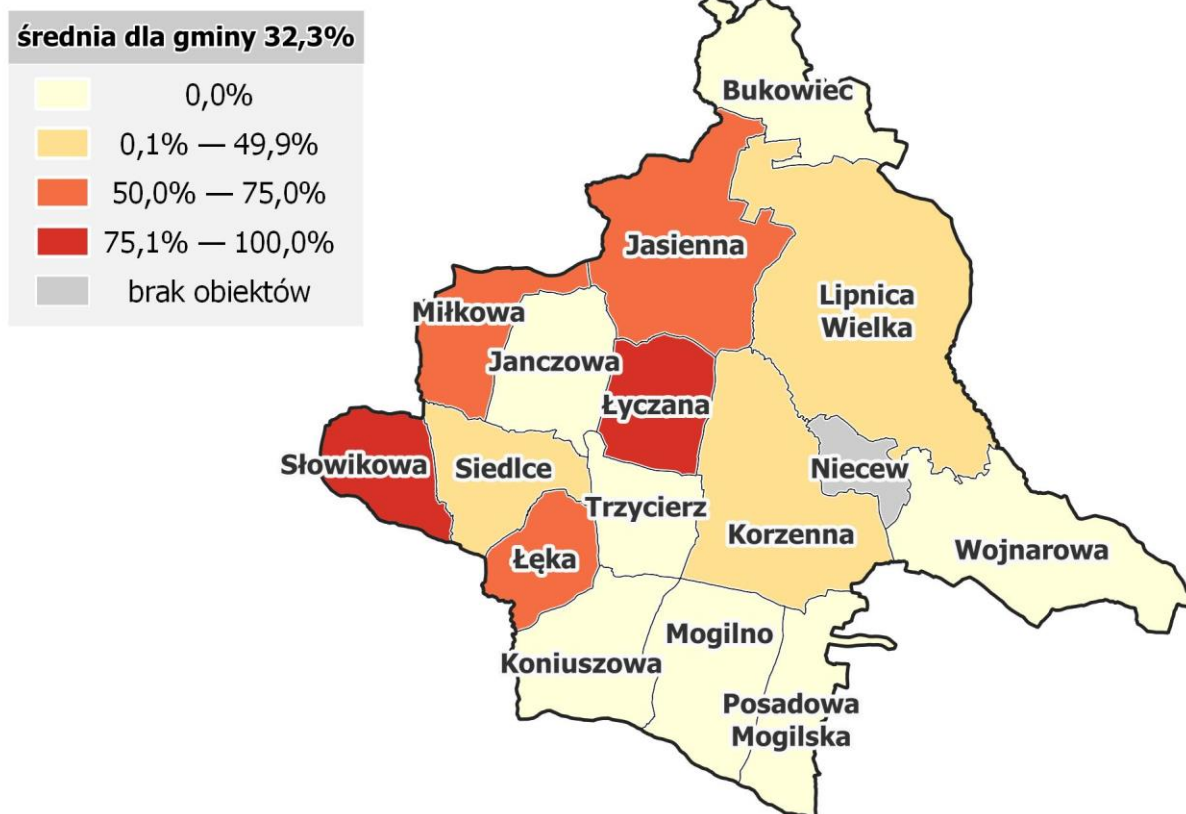
W przypadku dostosowania obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami sytuacja w gminie Korzenna jest podobna jak w poprzednio analizowanym wskaźniku. Spośród 31 obiektów zlokalizowanych na terenie gminy, 10 wymaga inwestycji w tym zakresie — co stanowi 32,3%. Sytuację kryzysową zarejestrowano na terenie jednostek: Łyczana oraz Słowikowa, gdzie 100,0% obiektów użyteczności publicznej wymaga dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. Natomiast na 7 spośród 16 sołectw zaobserwowano pozytywny wynik zmiennej równy zeru. W pozostałych obszarach porównawczych wskaźnik nie przekroczył 50,0%.

Tabela 26. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami

Nr	Nazwa obszaru	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
1.	Bukowiec	1	0	0,0%
2.	Janczowa	1	0	0,0%
3.	Jasienna	2	1	50,0%
4.	Koniuszowa	1	0	0,0%
5.	Korzenna	7	3	42,9%
6.	Lipnica Wielka	3	1	33,3%
7.	Łęka	2	1	50,0%
8.	Łyczana	1	1	100,0%
9.	Miłkowa	2	1	50,0%
10.	Mogilno	3	0	0,0%
11.	Nieczew	0	—	—
12.	Posadowa Mogilska	1	0	0,0%
13.	Siedlce	3	1	33,3%
14.	Słowikowa	1	1	100,0%
15.	Trzycierz	1	0	0,0%
16.	Wojnarowa	2	0	0,0%
GMINA KORZENNA		31	10	32,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Rysunek 25. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami

Źródło: opracowanie własne

4. Podsumowanie analizy

Przeprowadzona analiza czynników problemowych miała na celu identyfikację obszaru zdegradowanego, co pozwoliło na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Metodyka wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego obejmowała następujące etapy:

- I. Podział obszaru gminy na jednostki porównawcze (część miejską i sołectwa);
- II. Wybór kryteriów (zmiennych) delimitacji;
- III. Przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej w zakresie problemów społecznych w wyodrębnionych obszarach (badanie ilościowe). W jej wyniku zweryfikowano sytuację obszarów problemowych (metoda: analiza danych zastanych pozyskanych ze źródeł), normalizacja (standaryzacja) danych zastanych;
- IV. Wyodrębnienie obszarów porównawczych, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w wymiarze społecznym i pozaspocznym;
- V. Weryfikacja sytuacji problemowej w gminie, wyodrębnienie obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, uwzględniającego ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich mieszkańców gminy).

Wynik analizy sfery społecznej, która w decydujący sposób wpływa na konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych, zobrazowany został wskaźnikiem syntetycznym. Wysoki wynik tego wskaźnika, który przekracza średnią wartość dla całej gminy, wskazuje na najwyższe natężenie negatywnych zjawisk społecznych.

Poszczególne etapy wyznaczania wskaźnika syntetycznego:

- Normalizacja poszczególnych zjawisk kryzysowych – czynność ta polega na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe;
- Określenie charakteru wskaźnika (czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą) oraz przekształcenie wartości wskaźników cząstkowych;
- Wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego będącego sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej oraz ich wartości zestandaryzowane, na podstawie których obliczono wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych jednostek.

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

Tabela 27. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Numer obszaru	Nazwa obszaru	1. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	2. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	3. Obciążenie demograficzne	4. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	5. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	6. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7. Liczba Klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	8. Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	9. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	10. Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	11. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	12. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
1.	Bukowiec	-3,9	-23,4	70,7	7,8	7,8	1,3	207,0	15,6	7,8	7,8	0,0	0,00
2.	Janczowa	-6,8	0,0	68,7	22,1	11,9	3,7	42,6	61,3	13,6	0,0	0,0	3,41
3.	Jasienna	6,5	2,8	64,8	10,2	3,7	1,7	222,9	82,3	16,7	4,6	1,9	0,93
4.	Koniuszowa	2,2	3,7	62,1	20,6	7,4	3,3	129,4	27,2	4,4	4,4	1,5	0,00
5.	Korzenna	6,5	11,3	64,1	33,9	19,6	5,6	105,7	16,1	3,9	10,0	6,5	2,17
6.	Lipnica Wielka	11,8	-1,5	65,4	26,2	13,9	4,3	149,5	16,9	9,8	5,6	1,0	0,51
7.	Łęka	2,6	14,3	73,1	15,6	7,8	2,7	70,4	26,1	6,5	10,4	9,1	0,00
8.	Łyczana	3,9	13,7	52,8	17,6	2,0	2,7	107,4	60,5	5,9	15,6	0,0	0,00
9.	Miłkowa	3,2	0,0	75,2	16,1	9,6	2,8	112,5	19,3	4,8	0,0	8,0	0,00
10.	Mogilno	4,6	10,1	62,2	22,1	12,9	3,6	62,7	36,9	7,4	4,6	12,0	0,92
11.	Niecew	-3,5	-24,5	64,4	10,5	7,0	1,7	69,9	7,0	3,5	7,0	10,5	0,00
12.	Posadowa Mogilska	1,2	9,8	61,6	43,1	28,3	7,0	87,3	87,3	13,5	3,7	1,2	0,00
13.	Siedlce	7,4	17,0	63,5	21,3	9,6	3,5	100,0	62,8	10,6	8,5	4,3	0,00
14.	Słowikowa	-6,9	-10,3	67,6	24,1	3,4	4,0	41,4	0,0	0,0	13,8	0,0	0,00
15.	Trzycierz	-1,9	-9,3	55,5	24,2	9,3	3,8	46,5	0,0	1,9	18,6	5,6	0,00
16.	Wojnarowa	6,6	-0,7	64,0	19,8	9,9	3,3	123,5	37,0	7,9	7,9	4,0	0,00
GMINA KORZENNA		4,6	4,2	64,3	23,2	11,9	3,8	113,1	35,4	7,8	7,2	4,2	0,67

Źródło: opracowanie własne

Poniższe zestawienie prezentuje syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej, zgodny z przyjętą metodyką prac.

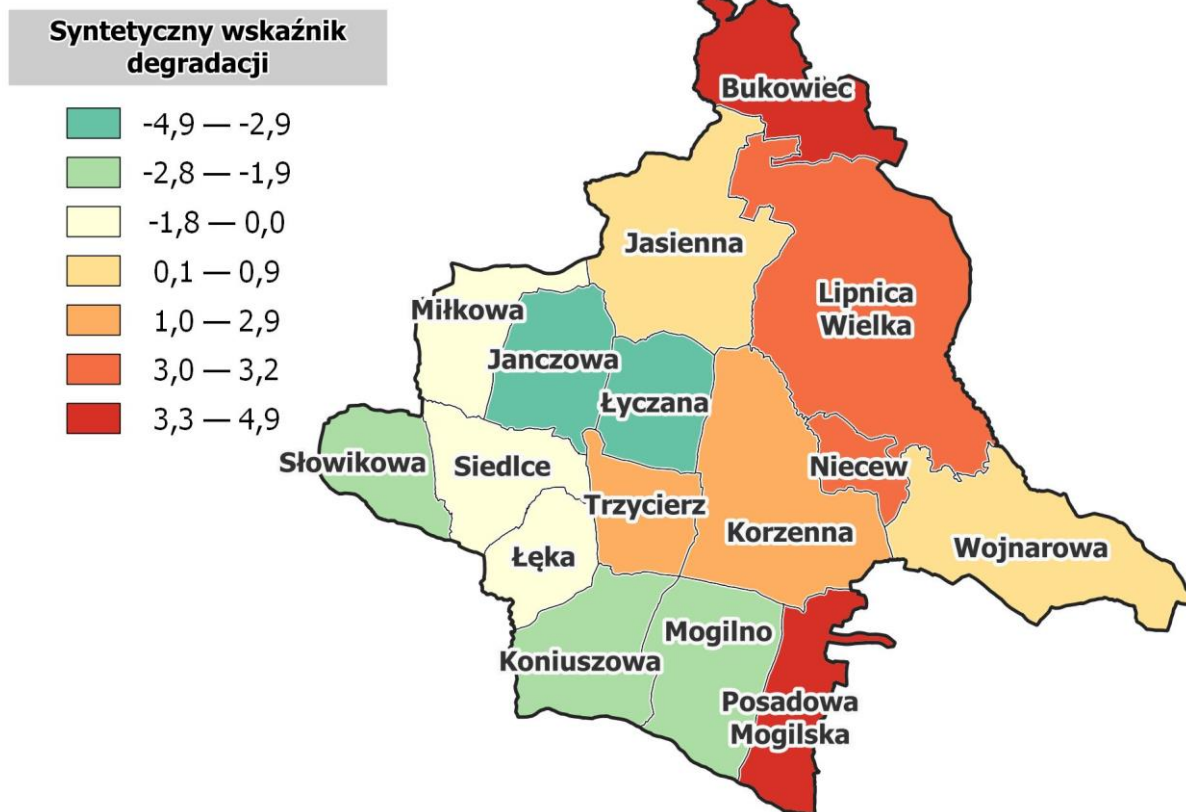
Tabela 28. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Nazwa obszaru	1. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	2. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	3. Obciążenie demograficzne	4. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	5. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	6. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7. Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	8. Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	9. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	10. Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	11. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	12. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Syntetyczny wskaźnik degradacji
Bukowiec	1,11	1,93	1,04	-1,49	-0,38	-1,48	1,90	-0,68	0,09	0,03	-1,01	0,51	1,6
Janczowa	1,65	0,06	0,69	0,14	0,26	0,21	-1,16	0,95	1,37	-1,48	-1,01	-2,97	-1,3
Jasienna	-0,81	-0,16	0,01	-1,22	-1,01	-1,24	2,20	1,70	2,04	-0,59	-0,55	-0,44	-0,1
Koniuszowa	-0,02	-0,23	-0,46	-0,04	-0,45	-0,07	0,46	-0,27	-0,65	-0,63	-0,64	0,51	-2,5
Korzenna	-0,82	-0,84	-0,11	1,47	1,44	1,50	0,01	-0,67	-0,76	0,45	0,60	-1,72	0,6
Lipnica Wielka	-1,80	0,19	0,12	0,59	0,56	0,63	0,83	-0,64	0,52	-0,39	-0,75	-0,02	-0,2
Łęka	-0,09	-1,08	1,47	-0,60	-0,38	-0,51	-0,64	-0,31	-0,19	0,53	1,24	0,51	-0,1
Łyczana	-0,33	-1,02	-2,08	-0,38	-1,28	-0,53	0,05	0,92	-0,34	1,54	-1,01	0,51	-4,0
Miłkowa	-0,21	0,06	1,83	-0,55	-0,09	-0,44	0,14	-0,55	-0,56	-1,48	0,97	0,51	-0,4
Mogilno	-0,46	-0,74	-0,45	0,13	0,41	0,11	-0,79	0,07	0,00	-0,59	1,94	-0,43	-0,8
Niecew	1,04	2,01	-0,06	-1,18	-0,50	-1,21	-0,65	-0,99	-0,86	-0,13	1,57	0,51	-0,5
Posadowa Mogilska	0,16	-0,72	-0,54	2,50	2,79	2,48	-0,33	1,88	1,35	-0,77	-0,70	0,51	8,6
Siedlce	-0,99	-1,29	-0,22	0,04	-0,11	0,03	-0,09	1,00	0,72	0,16	0,04	0,51	-0,2
Słowikowa	1,67	0,89	0,51	0,36	-1,05	0,43	-1,18	-1,24	-1,62	1,18	-1,01	0,51	-0,6
Trzycierz	0,73	0,80	-1,61	0,36	-0,15	0,23	-1,09	-1,24	-1,22	2,11	0,36	0,51	-0,2
Wojnarowa	-0,83	0,12	-0,12	-0,13	-0,05	-0,13	0,35	0,08	0,12	0,05	-0,03	0,51	-0,1

Źródło: opracowanie własne

Poniższy rysunek prezentuje syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. Jak już wspomniano w tym rozdziale, w pierwszej kolejności obliczono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe).

Rysunek 26. Syntetyczny wskaźnik degradacji w Gminie Korzenna

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowym kryterium podczas wyznaczania obszaru zdegradowanego były wyniki zmiennych w pozostałych sferach, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Analizowane wskaźniki zestawiono łącznie i wyprowadzono indeks degradacji obszaru⁷. Poniżej przedstawiono zmienne związane z każdą z tych sfer.

⁷ Liczba problemów występujących w sferach pozaspołecznych przypadająca na liczbę wszystkich zmiennych.

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

Tabela 29. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1

Lp.	Nazwa Obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Ilość wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca [kg/mieszkańca]	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych
1.	Bukowiec	43,0	-3,9	840 140,6	8,8	43,8%	0,0
2.	Janczowa	40,9	1,7	220 395,2	12,1	49,2%	0,0
3.	Jasienna	37,0	1,9	233 358,0	10,8	49,1%	0,0
4.	Koniuszowa	47,1	-2,9	269 664,7	11,7	45,0%	0,0
5.	Korzenna	59,2	3,5	171 134,0	11,8	41,2%	2,2
6.	Lipnica Wielka	36,0	-1,5	193 407,3	10,9	47,0%	0,5
7.	Łęka	54,8	5,2	186 186,4	12,3	47,6%	0,0
8.	Łyczana	21,5	-2,0	327 660,2	11,8	50,0%	0,0
9.	Miłkowa	28,9	0,0	224 522,5	12,3	38,6%	0,0
10.	Mogilno	52,5	-1,8	311 122,6	11,0	43,7%	0,0
11.	Niecew	52,4	0,0	167 412,6	11,5	46,3%	0,0
12.	Posadowa Mogilska	34,4	-3,7	312 591,6	10,6	38,8%	0,0
13.	Siedlce	45,7	1,1	178 812,8	12,6	38,2%	1,1
14.	Słowikowa	27,6	0,0	245 965,5	13,1	43,4%	0,0
15.	Trzycierz	53,9	3,7	369 145,0	12,1	44,3%	0,0
16.	Wojnarowa	35,0	-0,7	190 775,4	11,8	39,5%	0,0
	GMINA KORZENNA	43,6	0,2	238 310,1	11,4	43,5%	0,5

Źródło: opracowanie własne

DIAGNOZA DELIMITACYJNA

Tabela 30. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2

Lp.	Nazwa Obszaru	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Dostępność komunikacyjna	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
1.	Bukowiec	0,00	3,4%	96,9%	1,3	0,0%	0,0%
2.	Janczowa	0,38	3,4%	94,6%	0,4	100,0%	0,0%
3.	Jasienna	0,10	5,2%	94,7%	0,3	0,0%	50,0%
4.	Koniuszowa	0,17	6,9%	90,7%	0,0	0,0%	0,0%
5.	Korzenna	0,27	13,8%	90,4%	0,2	0,0%	42,9%
6.	Lipnica Wielka	0,11	17,2%	95,2%	0,6	66,7%	33,3%
7.	Łęka	0,28	5,2%	90,1%	0,0	0,0%	50,0%
8.	Łyczana	0,00	5,2%	94,1%	1,1	0,0%	100,0%
9.	Miłkowa	0,00	5,2%	92,5%	0,2	50,0%	50,0%
10.	Mogilno	0,15	5,2%	92,0%	2,0	33,3%	0,0%
11.	Niecew	0,00	5,2%	91,4%	1,0	—	—
12.	Posadowa Mogilska	0,20	5,2%	92,5%	0,4	0,0%	0,0%
13.	Siedlce	0,20	3,4%	90,2%	1,2	100,0%	33,3%
14.	Słowikowa	0,00	3,4%	95,4%	0,0	0,0%	100,0%
15.	Trzycierz	0,51	3,4%	92,5%	0,3	0,0%	0,0%
16.	Wojnarowa	0,30	8,6%	92,9%	1,4	50,0%	0,0%
GMINA KORZENNA		0,17	6,3%	93,2%	0,7	29,0%	32,3%

Źródło: opracowanie własne

5. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Korzenna

Zgodnie z art. 9. ust. 1. ustawy o rewitalizacji⁸: „Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

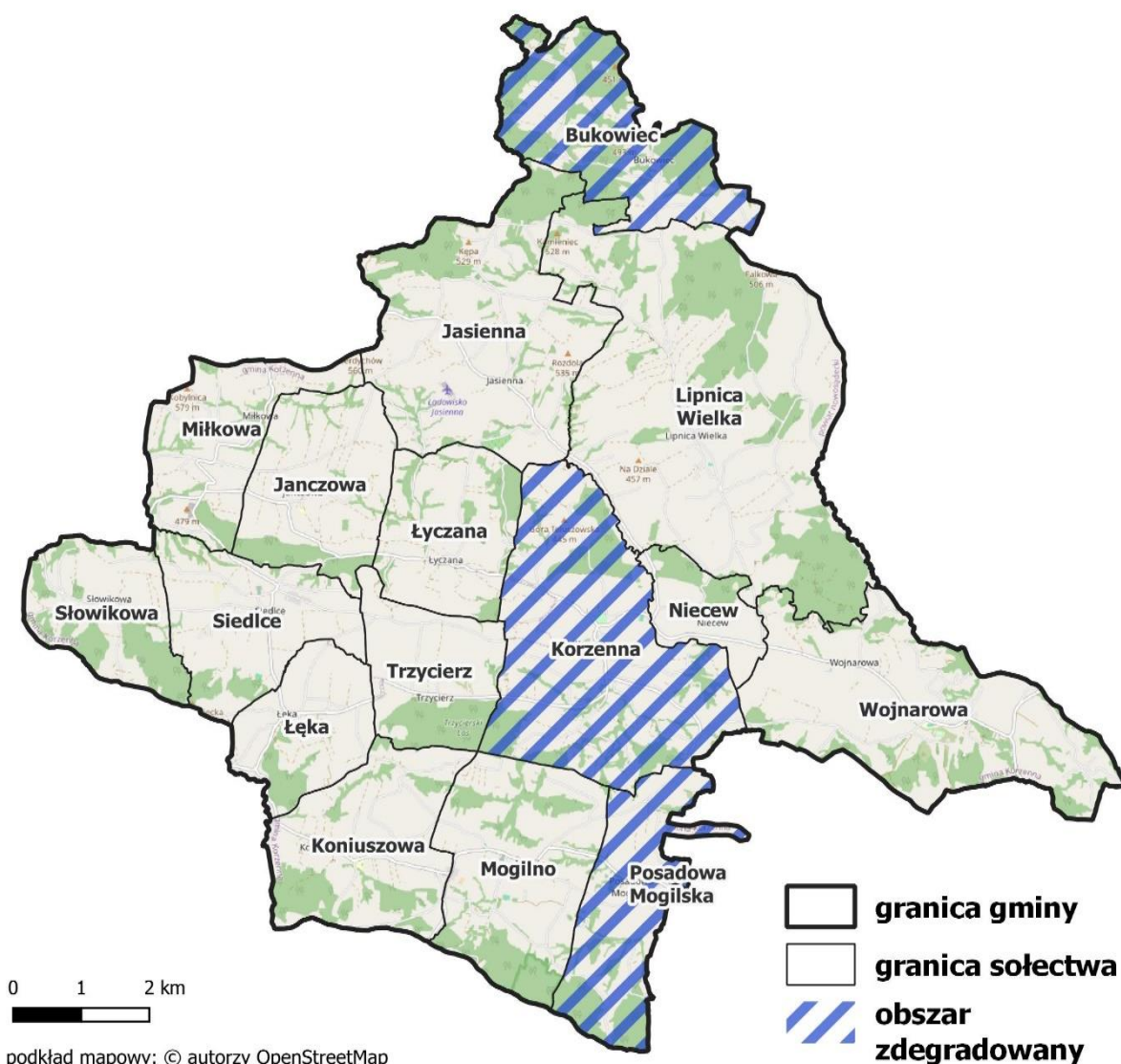
- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”.

W Gminie Korzenna — z powodu natężenia negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, a także występującej niekorzystnej sytuacji w pozostałych czterech sferach — wskazano jako obszar zdegradowany trzy jednostki: Bukowiec, Korzenna oraz Posadowa Mogilska.

Przedstawiony na poniższej grafice obszar zdegradowany zajmuje łącznie powierzchnię 2 216 ha (20,7% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 3 368 osoby (22,6% mieszkańców gminy).

⁸ Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, 1688).

Rysunek 27. Obszar zdegradowany w Gminie Korzenna

Źródło: Opracowanie własne

Ostatnim etapem diagnozy delimitacyjnej jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który zgodnie z poniższymi zapisami ustawy o rewitalizacji charakteryzuje się poprzez:

- „Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji” .
- „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic” .

Na wyznaczenie obszaru rewitalizacji w obecnym kształcie wpłynęła znacząca koncentracja negatywnych zjawisk oraz kluczowe znaczenie tego terenu dla rozwoju lokalnego. Ponadto, istotna była

ocena potencjału działań rewitalizacyjnych oraz obecny stan zagospodarowania terenu, który może wpływać na realizację przyszłych przedsięwzięć. W gminie Korzenna obszar rewitalizacji wyznaczono w jednostce Korzenna.

Na tych terenach zdiagnozowano szczególną koncentrację problemów społecznych (syntetyczny wskaźnik degradacji przyjął najmniej korzystną, czyli najwyższą wartość), a równocześnie odnotowano wysoką skalę negatywnych zjawisk o charakterze pozaspołecznym. Zdiagnozowane problemy w sferze społecznej związane są głównie ze złożonym zjawiskiem bezrobocia (na co przełożyła się wysoka liczba osób bezrobotnych, osób długotrwale bezrobotnych, a także udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym oraz niskim bezpieczeństwem publicznym (na co przełożyła się wysoka liczba przestępstw oraz zdarzeń drogowych). Zdiagnozowane problemy w sferach pozaspołecznych to przede wszystkim: wyższe niż dla gminy zanieczyszczenie powietrza, niski udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem; a także udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami.

Tabela 31. Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Powierzchnia [ha]	% Udział w powierzchni gminy	Ludność [os]	% Udział w ludności gminy
Gmina Korzenna	10 691	100,0%	14 897	100,0%
Obszar Zdegradowany	2 216	20,7%	3 368	22,6%
Podobszar Bukowiec	617	5,8%	256	1,7%
Podobszar Korzenna	1 099	10,3%	2 299	15,4%
Podobszar Posadowa Mogilska	499	4,7%	813	5,5%
Obszar Rewitalizacji	42	0,4%	293	2,0%

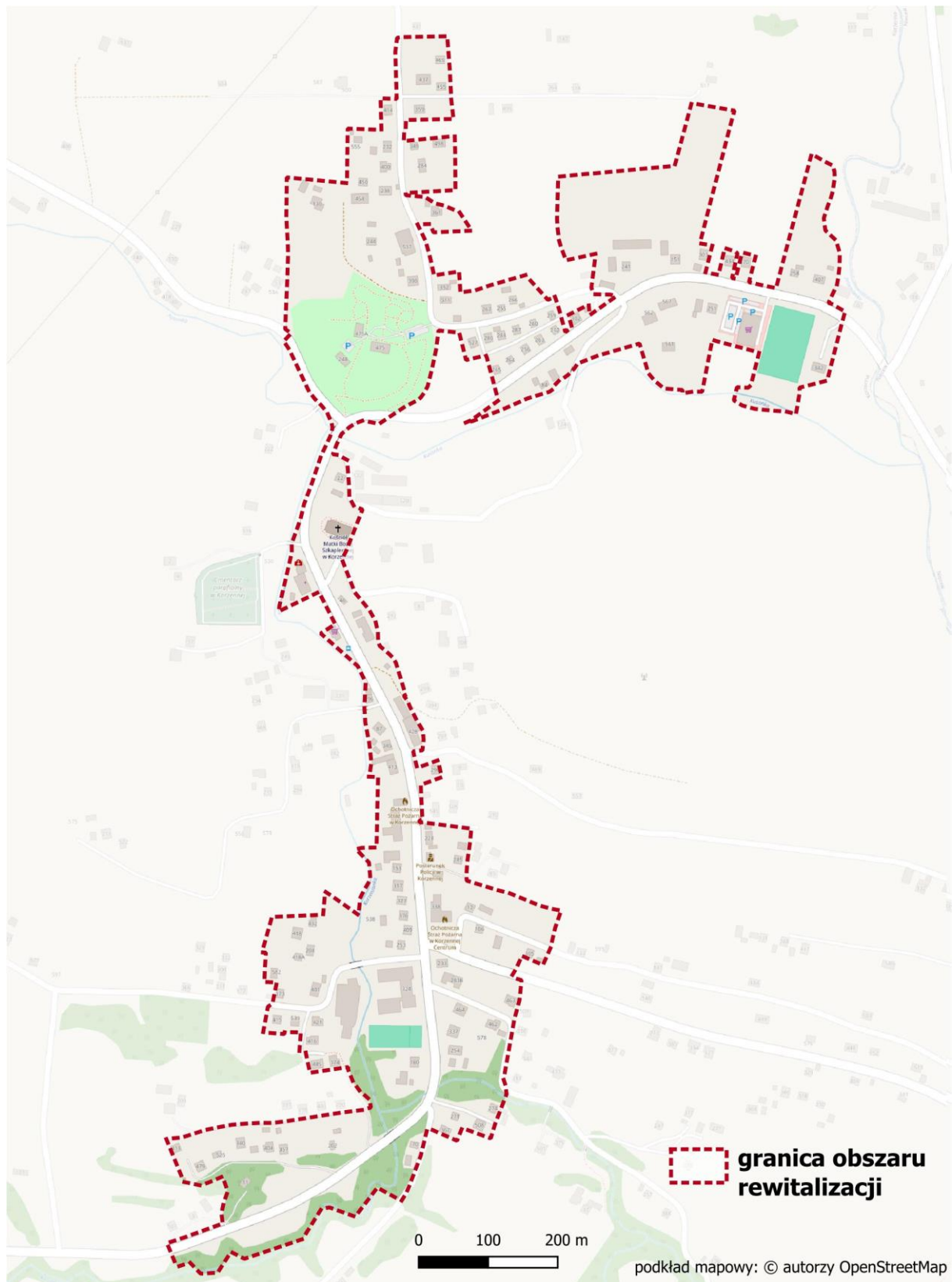
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Korzenna

Obszar rewitalizacji Korzenna o powierzchni 42 ha stanowi 0,4% całej powierzchni gminy, a liczba zamieszkującej go ludności to 293 osób, co stanowi 2,0% populacji gminy. Oznacza to, że wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie o rewitalizacji odnośnie do powierzchni oraz liczby ludności obszaru.

Obszar rewitalizacji obejmuje tereny miejscowości Korzenna, a więc centrum administracyjno-usługowe gminy. W granicach rewitalizacji znajduje się głównie zabudowa mieszkalna, ale także: Urząd Gminy Korzenna, Posterunek Policji, Ochotnicza Straż Pożarna, Ośrodek Zdrowia, Centrum Sportu i Rekreacji wraz z basenem oraz halą sportową, Zespół Szkół — Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II oraz Szkoła Muzyczna I stopnia, dwa przedszkola, zabytkowy dwór i park, Gminna Biblioteka Publiczna, amfiteatr,

miasteczko ruchu drogowego, obiekty sportowe takie jak boiska, a ponadto przystanek komunikacji publicznej, apteka i różnego rodzaju usługi.

Rysunek 28. Obszar rewitalizacji w gminie Korzenna

Źródło: Opracowanie własne

6. Spis tabeli i rysunków

6.1 Rysunki

Rysunek 1. Podział Gminy Korzenna na obszary porównawcze	9
Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	15
Rysunek 3. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	17
Rysunek 4. Obciążenie demograficzne	18
Rysunek 5. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	20
Rysunek 6. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	21
Rysunek 7. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	23
Rysunek 8. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	24
Rysunek 9. Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	26
Rysunek 10. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	27
Rysunek 11. Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	29
Rysunek 12. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	30
Rysunek 13. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	32
Rysunek 14. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	34
Rysunek 15. Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	35
Rysunek 16. Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe do powierzchni w km ²	37
Rysunek 17. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	39
Rysunek 18. Średnie roczne stężenie PM2.5	40
Rysunek 19. Dostępność do punktów usług publicznych	42
Rysunek 20. Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	44
Rysunek 21. Dostępność komunikacyjna	45
Rysunek 22. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	47
Rysunek 23. Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	49
Rysunek 24. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	50
Rysunek 25. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	52
Rysunek 26. Syntetyczny wskaźnik degradacji w Gminie Korzenna	56
Rysunek 27. Obszar zdegradowany w Gminie Korzenna	60
Rysunek 28. Obszar rewitalizacji w gminie Korzenna	62

6.2 Tabele

Tabela 1. Zestawienie obszarów porównawczych w ramach programu rewitalizacji	8
Tabela 2. Katalog wskaźników - kryteria delimitacji.....	10
Tabela 3. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	14
Tabela 4. Saldo migracji na 1000 mieszkańców	16
Tabela 5. Obciążenie demograficzne.....	18
Tabela 6. Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	19
Tabela 7. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	20
Tabela 8. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	22
Tabela 9. Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	23
Tabela 10. Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1000 mieszkańców	25
Tabela 11. Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	26
Tabela 12. Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	28
Tabela 13. Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	29
Tabela 14. Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	31
Tabela 15. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.....	33
Tabela 16. Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców.	34
Tabela 17. Liczba nieruchomości zawierających wyroby azbestowe do powierzchni km ²	36
Tabela 18. Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe.....	38
Tabela 19. Średnie roczne stężenie PM2.5.....	39
Tabela 20. Dostępność do punktów usług publicznych	41
Tabela 21. Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem.....	43
Tabela 22. Dostępność komunikacyjna	44
Tabela 23. Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	46
Tabela 24. Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	48
Tabela 25. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	49
Tabela 26. Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	51
Tabela 27. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników	54
Tabela 28. Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	55
Tabela 29. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1	57
Tabela 30. Podsumowanie analizy pozostały obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2	58
Tabela 31. Zestawienie wskaźników obligatoryjnych	61